

ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี
ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล)
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

ไกรศิลป์ โสทานิล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาดนตรี
ปีการศึกษา 2556
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

**THE UNDERGRADUATES' SATISFACTION TOWARDS
INSTRUCTION OF MUSIC SKILL COURSE IN
MUSIC PROGRAM (WESTERN MUSIC) TAKSIN
UNIVERSITY SONGKHLA CAMPUS**

KRAISIL SODANIL

A thesis submitted in partial fulfillment of the requirements

for Master of Arts in Music

Academic Year 2013

Copyright of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

ชื่อเรื่อง ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชา
ทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล)
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
ชื่อผู้วิจัย ไกรศิลป์ โสตานิล
สาขาวิชา ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาด้านหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรี

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อาร์วิรรณ เอี่ยมสะอาด)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. โกวิท ชันศิริ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์)

..... กรรมการ
(อาจารย์กัจจ กาจจนถาวร)

..... กรรมการและเลขานุการ
(อาจารย์จ๊ะพันธ์ อ่อนเลี่ยม)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ชื่อเรื่อง	ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชา ทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
ชื่อผู้วิจัย	ไกรศิลป์ โสदानิล
สาขาวิชา	ดนตรี
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชา ทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขต สงขลา ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านทักษะดนตรี และด้านเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 จำนวน 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มาประมาณค่า 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีใน ภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านทักษะดนตรีและด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ การเรียนการสอน ทักษะดนตรี

Title **The Undergraduates' Satisfaction towards Instruction of Music Skill Course in Music Program (Western Music) Taksin University Songkhla Campus**

Author **Kraisil Sodanil**

Program **Music**

Major Advisor **Associate Professor Dr.Manat Wattanachaiyot**

Co-advisor **Assistant Professor Bunjong Cholvirot**

Academic Year **2014**

ABSTRACT

The purpose of this research was to study the undergraduates' satisfaction towards Instruction of Music Skill Course in Music Program (Western Music), Taksin University, Songkhla Campus in 3 aspects : instruction, music skill, and instruments and instruction, music skill and music instruments. The sample group included 144 of students from the 1st – the 4th year. Data was collected using 5-point rating scale questionnaire and checklist and was statistically analyzed in percentage, mean, and standard deviation.

The findings revealed that the students' satisfaction towards the instruction of Music Skill Course was generally found at the high level. After item analysis, instruction was rated at with the highest mean and followed by music skill and preparedness of instruments and medias.

Keywords: Satisfaction, Instruction, Music Skill

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยฉบับนี้วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีทาง ด้านการเรียนการสอน ด้านทักษะดนตรี และด้านเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขวิธีการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตอันเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่นิสิตในเชิงพัฒนาต่อไปในอนาคต

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โกวิทย์ จันทร์ศิริ รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ อาจารย์กำจร กาญจนถาวร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาส ขวัญประดับ อาจารย์จรัสพันธ์ อ่อนเดือน และอาจารย์อนุรักษ์ บุญแจ่ม ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำงานวิจัยเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ ดร.ปานัน คำฝอย ดร.จุฑาศิริ ขอดวิเศษ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาส ขวัญประดับที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำและตรวจสอบปรับปรุงให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณ ดร.ระวีวัฒน์ ไทยเจริญ ประธานสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ ที่ให้คำแนะนำในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัย

ขอขอบคุณนิสิตทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ไกรศิลป์ โสदानิล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	จ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
นิยามคำศัพท์เฉพาะ	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน	5
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	20
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนดนตรี.....	25
องค์ประกอบการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	32
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	38
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
ความนำ	45
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	55
สรุปผลการวิจัย	55
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	57
ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ	57
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป.....	58
บรรณานุกรม.....	59
ภาคผนวก	64
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	65
ภาคผนวก ข หนังสือราชการ	71
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ	77
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	84
ภาคผนวก จ หนังสือตอบรับการลงบทความเผยแพร่ในวารสาร.....	88
ภาคผนวก ฉ สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ	100
ประวัติผู้วิจัย.....	102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	46
2	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ในรายข้อ.....	47
3	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้านการจัดการเรียนการสอน	48
4	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้านทักษะดนตรี.....	50
5	แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน	514

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย	5

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตสงขลา ได้เริ่มเปิดสอนรายวิชาพื้นฐานและวิชาเลือกเสรีทางวิชาการดนตรี ให้นิสิตที่สนใจเลือกเรียนตั้งแต่ปีการศึกษา 2525 ในฐานะ ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ ต่อมา ในปีการศึกษา 2535 ได้เปิดสอนวิชาโทดุริยางคศาสตร์ โดยรับนิสิตจากคณะต่างๆที่สนใจเรียนวิชาดนตรีเป็นวิชาโทในปีการศึกษา 2538 ได้เปิดสอนวิชาเอกดุริยางคศาสตร์ ที่เน้นการศึกษาด้านดนตรีสากลเป็นรุ่นแรกโดยเปิดภาคสมทบ (เรียนภาคค่ำ) และ ภาคปกติ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ.2539 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้ ได้รับการสถาปนาเป็นมหาวิทยาลัยทักษิณ จึงได้รับการ ปรับสถานภาพเป็นภาควิชาศิลปกรรมสังกัดคณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ต่อมาได้ยกฐานะเป็นคณะศิลปกรรมศาสตร์เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2546 โดย คณะศิลปกรรมศาสตร์ ได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัยทักษิณ ให้จัดตั้งเป็นหน่วยงานราชการภายในมหาวิทยาลัยทักษิณ โดยมีหลักสูตรที่เปิดสอนทั้งหมด 4 หลักสูตรด้วยกันคือ หลักสูตรทัศนศิลป์ หลักสูตรศิลปะการแสดง, หลักสูตรดุริยางคศาสตร์ไทย และ หลักสูตรดุริยางคศาสตร์สากล

องค์ประกอบการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพแต่ถ้าองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่งขาดประสิทธิภาพจะทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ประสบผลสำเร็จจากความคิดเห็นของนักการศึกษาไทยได้วิเคราะห์จุดอ่อนด้านการจัดการเรียนการสอนที่จะเป็นอุปสรรคขัดขวางความก้าวหน้าไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกโดย(สุธรรม อารีกุล, 2543, น.141) ได้กล่าวว่าด้านหลักสูตรมีความล้าสมัยมีความซ้ำซ้อนลอกเลียนแบบจากต่างประเทศไม่มีความหลากหลายขาดความยืดหยุ่นความไม่เป็นสากลและไม่เกิดบูรณาการด้านกระบวนการเรียนการสอนผู้สอนไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เนื่องจากวิธีการเรียนการสอนล้าสมัยไม่ปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์และศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองการถ่ายทอดเนื้อหาไม่มีการนำสื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆเข้ามาใช้ด้านนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเร่งขยายการรับนักศึกษาปริมาณมากไม่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้บัณฑิตขาดคุณสมบัติที่ดีไม่เป็นไปตามความต้องการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติสอดคล้องกับ(เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2543, น.81) ที่กล่าวถึงวิธีการเรียนการสอนในห้องเรียนว่าส่วนใหญ่ครูอาจารย์จะเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนผูกขาดการถ่ายทอดความรู้เป็นการเรียนใน

ลักษณะต้องจำทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์และขาดความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการเรียนได้อย่างเต็มที่แม้จะเรียนสูงถึงระดับอุดมศึกษาส่งผลให้บุคลากรในประเทศคิดไม่เป็นและไม่สามารถประยุกต์ใช้กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมส่วน(จิระ หงส์ลดารมภ์, 2545, น.183) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านอาจารย์ว่าปัจจุบันจำนวนอาจารย์ลดลงเนื่องจากโครงการเปลี่ยนแปลงเส้นทางชีวิตและการลาออกไม่สามารถหาอาจารย์ใหม่มาทดแทนได้ทันอาจารย์ขาดแรงจูงใจในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพไม่ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณและด้านการพัฒนาอาจารย์

ปัจจุบันสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) ได้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรรวมทั้งสิ้น 13 คน ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความสามารถและความชำนาญเฉพาะทางด้านดนตรีที่ต่างกันแยกตามเครื่องมือ เช่น ด้านเทคโนโลยีดนตรี, ด้านเครื่องเคาะ (Percussion), ด้านกลุ่มเครื่องเป่า แบ่งเป็น เครื่องลิ่มลมไม้ (Woodwind) และเครื่องลมทองเหลือง (Brass), และด้านเครื่องสาย (String) ได้แก่ กีตาร์เบส (Electric Bass), กีตาร์ไฟฟ้า (Electric Guitar), กีตาร์คลาสสิก (Classic Guitar) และเครื่องลิ่มนิ้ว ได้แก่ เปียโน (Piano) และคีย์บอร์ด (Key Board) เป็นต้น แต่ทั้งนี้ในความเป็นจริงแล้วทางสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์สากล ยังขาดบุคลากรทางด้านการสอนตามเครื่องดนตรีเอกที่ต้องอาศัยความชำนาญเฉพาะทางซึ่งยังไม่เพียงพอกับความต้องการของสาขา รวมถึงจำนวนนิสิตที่เพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับทำให้ประสิทธิภาพทางการสอนตามเครื่องมือเอกและสายงานการพัฒนาทางด้านทักษะดนตรีของนิสิตเฉพาะทางเป็นไปได้ช้า อาจารย์ถนัดเฉพาะทางเครื่องมือหนึ่งแต่ต้องสอนหลายเครื่องมือหรืออยู่ในกลุ่มเครื่องดนตรีเดียวกันเป็นต้น รวมถึงสาขาฯ ต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด ทันสมัย ทันยุคทันเหตุการณ์มากที่สุด (“สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ” 2555, ออนไลน์)

ดังนั้นรายวิชาทักษะดนตรีจึงเป็นวิชาหนึ่งที่นิสิตทุกชั้นปีต้องลงทะเบียนเรียนตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นวิชาทางด้านปฏิบัติเครื่องดนตรีเฉพาะทางที่ต้องอาศัยความชำนาญทางเครื่องมือเอกที่ต้องใช้ทักษะฝีมือเชิงปฏิบัติที่เห็นได้ชัดจากการแสดงเป็นสำคัญ ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความพึงพอใจและปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไขที่ตรงจุดหรือข้อดีของสิ่งที่มีอยู่แล้วจะได้ปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งๆขึ้นไป เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขวิธีการสอนและพัฒนาสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ให้เป็นที่ต้องการแก่สังคมและนักเรียนที่ต้องการจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาทางด้านดนตรี อีก

ทั้งยังมีเป้าหมายในการบริการคนตรีให้กว้างขวางรอบด้านซึ่งเป็นความคาดหวังที่จะดำเนินงานให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นภาคใต้และสังคมโดยรวมในระดับประเทศรวมถึงในระดับนานาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะคนตรีทางด้านการเรียนการสอน ด้านทักษะคนตรี และด้านเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา จำนวน 166 คน ภาคเรียนที่ 1/2555 (ข้อมูลจากระบบบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ (<http://reg.tsu.ac.th/registrar/home.asp>))

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ได้ทราบถึงระดับความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะคนตรี ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลาและนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายและขอบเขตของคำที่ใช้ดังต่อไปนี้

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึกที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะคนตรีของนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ

นิสิต หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ

การเรียนการสอน หมายถึง การเรียนของนิสิตและการสอนรายวิชาทักษะคนตรีของอาจารย์ผู้สอนในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ

ทักษะคนตรี หมายถึง รายวิชาปฏิบัติความถนัดทางเครื่องดนตรีเอกของนิสิตสาขาวิชา

ดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ โดยมีรายละเอียดดังนี้(ข้อมูลจากระบบบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ ปีการศึกษาที่ 1/2555(<http://reg.tsu.ac.th/registrar/home.asp>))

วิชาทักษะดนตรี 1 รหัสวิชา 0604141 สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 41 คน แบ่งเป็นกลุ่ม 1 เปียโน, กลุ่ม 2 กีตาร์คลาสสิก, กลุ่ม 4 กีตาร์เบส, กลุ่ม 5 กีตาร์ไฟฟ้ากลุ่ม 6 เครื่องลมทองเหลือง (High Brass), กลุ่ม 7 เครื่องลมทองเหลือง (Low Brass), กลุ่ม 8 กลองชุด, กลุ่ม 9 ขับริ่ง

วิชาทักษะดนตรี 3 รหัสวิชา 0604331 สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 38 คนแบ่งเป็นกลุ่ม 1 เปียโน, กลุ่ม 2 กีตาร์คลาสสิก, กลุ่ม 3 เครื่องลมไม้, กลุ่ม 4 กีตาร์เบส, กลุ่ม 5 กีตาร์ไฟฟ้ากลุ่ม 6 เครื่องลมทองเหลือง (High Brass), กลุ่ม 7 เครื่องลมทองเหลือง (Low Brass), กลุ่ม 8 กลองชุด, กลุ่ม 9 ขับริ่ง

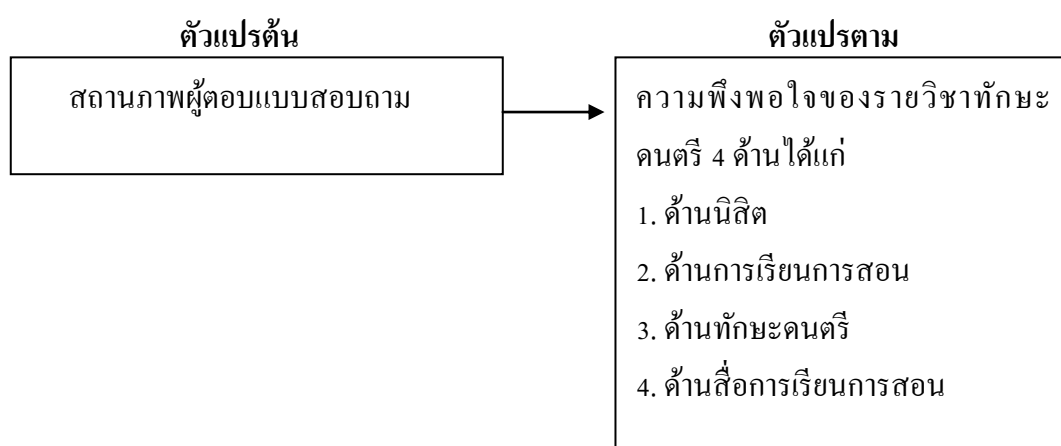
วิชาทักษะดนตรี 5 รหัสวิชา 0604431 สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 49 คน แบ่งเป็น, กลุ่ม 2 กีตาร์คลาสสิก, กลุ่ม 3 เครื่องลมไม้, กลุ่ม 4 กีตาร์เบส, กลุ่ม 5 กีตาร์ไฟฟ้ากลุ่ม 6 เครื่องลมทองเหลือง (High Brass), กลุ่ม 8 กลองชุด, กลุ่ม 9 ขับริ่ง

วิชาทักษะดนตรี 7 รหัสวิชา 0604497 สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 38 คน แบ่งเป็นกลุ่ม 1 เปียโน, กลุ่ม 2 กีตาร์คลาสสิก, กลุ่ม 3 เครื่องลมไม้, กลุ่ม 4 กีตาร์เบส, กลุ่ม 5 กีตาร์ไฟฟ้ากลุ่ม 6 เครื่องลมทองเหลือง (High Brass), กลุ่ม 7 เครื่องลมทองเหลือง (Low Brass), กลุ่ม 8 กลองชุด, กลุ่ม 9 ขับริ่ง, กลุ่ม 11 เครื่องสาย

เครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ เครื่องดนตรี ห้องเรียน รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆที่ใช้เป็นสื่อกลางในการเรียนการสอนของแต่ละกลุ่มเครื่องมือเอก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary) และทำการเก็บข้อมูลจากภาคสนาม (Field Study) มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน
2. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรี
4. องค์ประกอบการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน

อำรุง จันทวานิช (2541-2542, น.52 – 53) แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนการสอน ไว้ดังนี้คือ

1. ปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนทุกระดับและทุกประเภทการศึกษาให้สนองต่อหลักการและสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ตั้งไว้
2. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาและองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอน และต่อการส่งเสริมการเรียนรู้
3. ส่งเสริมให้ชุมชนจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการศึกษาการแสวงหาความรู้ข้อมูลข่าวสารและการรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิทยาการอื่น ๆ ให้ชุมชนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของตน เพื่อให้พัฒนาชุมชนได้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการนั้น และหาวิธีการต่างๆ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาในด้านต่างๆ ระหว่างชุมชน
4. พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานของแหล่งความรู้ต่างๆ ที่ส่งเสริมการถ่ายทอดและกระจายความรู้ข้อมูลข่าวสารสู่ประชาชน และชุมชนอย่างกว้างขวาง

5. จัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอน โดยเน้นการฝึกปฏิบัติหรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม มีเจตคติและพฤติกรรมที่เหมาะสมทั้งทางสังคม วัฒนธรรม การเมือง และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

6. จัดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจและรู้จักคิดแบบวิทยาศาสตร์ และที่เอื้อให้ผู้เรียนใฝ่หาความรู้ รู้จักคิดริเริ่ม รวมทั้งมีความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์

7. จัดการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จะประกอบอาชีพ และเป็นกำลังทางเศรษฐกิจที่มีคุณภาพของประเทศ

8. ให้สถานศึกษามีความคล่องตัวในการจัดเนื้อหาสาระและกระบวนการเรียนการสอนให้สัมพันธ์ สอดคล้องและเกื้อกูลกับวิถีชีวิตของชุมชน โดยส่งเสริมให้องค์กรต่าง ๆ และประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดและพัฒนา

9. ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และใช้ครูที่มีความสามารถในการฝึกทักษะทางภาษา

10. ส่งเสริมการเรียนการสอนทั้งในรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน นอกกระบบโรงเรียน และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับสภาพและความพร้อมของผู้เรียน

11. ส่งเสริมการให้ความรู้เกี่ยวกับชีวิตครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการเสริมสร้างสัมพันธภาพระหว่างวัย

12. ส่งเสริมให้ครอบครัว สถานศึกษา สถาบันศาสนา สถาบันในชุมชนและสื่อมวลชนร่วมมือกันในการปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่เหมาะสมและการชี้แนะแนวทางที่ดีแก่เด็กและเยาวชนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

13. ส่งเสริมให้มีการผลิตและใช้ประโยชน์จากสิ่งพิมพ์และสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ที่ได้มาตรฐานอย่างกว้างขวาง

14. พัฒนาระบบการให้คำปรึกษาและการแนะแนวให้ครอบคลุมทั้งด้านวิชาการ แนวทางการประกอบอาชีพ และการปรับตัวทางอารมณ์และสังคม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดหรือความสนใจและเรียนได้อย่างเป็นสุข

15. พัฒนาระบบการนิเทศ การติดตาม และการประเมินผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับและประเภท พร้อมทั้งเร่งรัดให้มีการนำผลการประเมินมาใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอน

16. ส่งเสริมให้มีการเทียบโอนผลการเรียนสำหรับผู้เรียนที่ประสงค์จะเปลี่ยนแนวการศึกษาหรือสถานศึกษา รวมทั้งจัดให้มีการเทียบประสบการณ์เป็นหน่วยการเรียนสำหรับผู้

ประสงค์จะกลับมาศึกษาต่อ ทั้งนี้ให้สถานศึกษาที่จะรับเข้าเรียนพิจารณาเทียบโอนได้ตามเกณฑ์หรือความเหมาะสม

17. ดำเนินการเกี่ยวกับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพสำหรับผู้ประสงค์จะเทียบระดับความรู้และทักษะ พร้อมทั้งเร่งรัดให้มีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพด้านต่างๆอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2548, น.33 - 34) ได้สังเคราะห์กระบวนการผลิตและพัฒนาครู พบว่า หลักสูตรการผลิตครูมีข้อบกพร่องหลายประการ เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสม ได้แก่ สอนแต่ทฤษฎีไม่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตนของผู้สอน เน้นองค์ความรู้มากกว่าวิธีแสวงหาความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ในการปฏิบัติจริงการเรียนการสอนไม่ส่งเสริมให้บัณฑิตครูมีความสามารถในการวิจัยด้านการศึกษา และการเรียนรู้ทักษะการสอนแนวใหม่ การจัดการเรียนการสอนจึงควรจัดดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอนต้องเน้นให้ได้ปฏิบัติจริง อีกทั้งมีความสอดคล้องกันระหว่างทฤษฎี และการปฏิบัติของอาจารย์ที่สอน เพื่อเป็นแบบอย่างให้นิสิตได้นำไปปฏิบัติในโอกาสต่อไป
2. เน้นให้มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
3. การจัดการเรียนการสอนควรเน้นให้มีการใช้กระบวนการวิจัยการศึกษา และสามารถนำกระบวนการวิจัยมาเป็นส่วนหนึ่งในงานครู และพัฒนาการศึกษา
4. ผู้สอนต้องปรับให้มีกระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เพื่อเป็นการปลูกฝังความเป็นครู โดยเน้นให้นิสิตได้แสดงออกและมีส่วนร่วม
5. การจัดการเรียนการสอนต้องสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมที่เกี่ยวกับครู โดยผู้สอนต้องปลูกฝังให้เห็นความสำคัญและเป็นแบบอย่างในเรื่องจรรยาบรรณของวิชาชีพครู
6. จัดการเรียนการสอนให้สามารถใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันมาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาการสอนต่อไปในอนาคต
7. การเรียนการสอนต้องสร้างให้นิสิตมีความสนใจในข่าวสารรอบตัว สามารถวิเคราะห์ข่าวสาร และสามารถนำข่าวสารมาแนะนำเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน
8. การเรียนการสอนควรให้นิสิตได้มีโอกาสในการสัมผัสกับชุมชน ได้เรียนรู้และเข้าใจในวิถีชีวิตของชุมชน เห็นความสำคัญของการศึกษาที่ต้องทำหน้าที่ในการพัฒนาชุมชน และเป็นการเตรียมให้นิสิตได้มีความพร้อมที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นชนบทที่ห่างไกลได้
9. การเรียนการสอนควรมีการจัดให้มีการศึกษาดูงานการสอนจริงในโรงเรียน โดยให้นิสิตได้มีโอกาสในการเข้าสังเกตการณ์สอนของครูที่มีความเชี่ยวชาญ มีผลงานการสอนที่ดีในแต่ละ

สาขาอาจเป็นครูต้องแบบในสาขาต่างๆ ทำให้นิสิตได้มีประสบการณ์ที่ดี ได้ศึกษาวิธีการสอนที่หลากหลาย มีทักษะวิชาชีพและมีวิจารณ์ญาณ อีกทั้งให้นิสิตได้มีโอกาสสังเกตบรรยากาศการเรียนของนักเรียนในห้องเรียน เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมสู่วิชาชีพครูมากขึ้น โดยจัดให้มีการศึกษาดูงานอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

10. เน้นการบูรณาการการเรียนรู้อยู่ โดยการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอนควรเน้นให้นิสิตได้มีการบูรณาการเรียนการสอนอยู่เสมอ

จากแนวคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงการจัดรายวิชาในหลักสูตรที่มีความเหมาะสม ผู้สอนมีวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย มีการติดตามการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และมีปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอนโดยการใช้เทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา

รายวิชาในหลักสูตร

แนวคิดที่เกี่ยวกับรายวิชาในหลักสูตร

อำนาจ จันทรแป้น (2540, น.7-8) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับรายวิชาในหลักสูตรไว้ในระบบหลักสูตรและการสอน ซึ่งเป็นระบบที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาที่มีความจำเป็นต้องมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายต้องศึกษาทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้ง ชัดเจน อันจะนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

เซเลอร์ และคณะ (1981, อ้างใน อำนาจ จันทรแป้น, น.7-8) ได้รวบรวมแนวคิดต่างๆ ทั้งในอดีตและปัจจุบัน และรวบรวมไว้ ดังนี้

1. หลักสูตรในลักษณะที่เป็นวิชาหรือเนื้อหาวิชา ได้แก่ การมองว่าหลักสูตร คือวิชาหรือเนื้อหาวิชาที่มีครูผู้สอนและนักเรียนเป็นผู้เรียน ในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา คำว่าหลักสูตรถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง หมายถึง ชุดวิชา หรือรายวิชาที่จัดสอน หรือกลุ่มวิชาที่จัดไว้เพื่อวัตถุประสงค์อื่น เช่น หลักสูตรวิทยาศาสตร์ หลักสูตรเตรียมแพทย์ เป็นต้น

2. หลักสูตรในลักษณะที่เป็นประสบการณ์ หมายถึง หลักสูตรที่ประกอบด้วยประสบการณ์ทั้งหมดที่เด็กพึงมีภายใต้การควบคุมดูแลของครู ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 หลักสูตรเป็นทางการ เป็นหลักสูตรที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งโรงเรียนในท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำ

2.2 หลักสูตรที่เกิดจากการรับรู้เอาเอง สิ่งที่ครูบอกว่าจะพวกเขาต้องพยายามทำอะไร

2.3 หลักสูตรที่เกิดจากการสังเกต สิ่งที่ผู้สังเกตมองเห็น ขณะที่เขาสังเกตการสอน

2.4 หลักสูตรประสบการณ์ สิ่ง que ผู้เรียน ได้รู้ ได้เห็น และ เรียนรู้

3. หลักสูตรในลักษณะที่เป็นจุดมุ่งหมาย ซึ่งในระยะต้นๆ ของวิวัฒนาการทางหลักสูตรมักใช้จุดประสงค์ และจุดหมายเป็นพื้นฐานในการวางแผนหลักสูตร บอบบิท ได้ประยุกต์เอาหลักการทางวิทยาศาสตร์มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ได้กำหนดจุดมุ่งหมายโดยยึดเอาทักษะความรู้ที่จำเป็นเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่มาเป็นฐาน บอบบิท ได้ให้นิยามหลักสูตรว่า คือ รายการของสิ่งต่างๆ ซึ่งเด็กและเยาวชนจะต้องทำและต้องประสบ โดยการพัฒนาความสามารถในการกระทำสิ่งต่างๆ ได้ดี ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะเป็นเรื่องของการดำรงชีวิตในวัยผู้ใหญ่

4. หลักสูตรในลักษณะที่เป็นแผนของโอกาสของการเรียนรู้ คำนิยามของหลักสูตรควรครอบคลุมเนื้อหา ประสบการณ์ และจุดมุ่งหมาย คำนิยามจึงควรออกมาในรูปการวางแผนหรือกลุ่มของความตั้งใจ ตั้งแต่เราเห็นว่าหลักสูตร คือสิ่งที่เราคาดหวังหรือตั้งใจ การวางแผนหลักสูตรรวมทั้งแผนเฉพาะ (แผนย่อย) สำหรับโอกาสการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้หลักสูตรไม่ได้จำกัดที่จุดหมายจุดมุ่งหมาย แต่ยังรวมถึงองค์ประกอบอื่นๆ ได้แก่ การออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ (หมายถึงการสอน) และการประเมิน สิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นนำมาพิจารณาและใช้วางแผนสำหรับประชากรเฉพาะกลุ่ม การวางแผนหลักสูตรควรได้ระมัดระวังในเรื่องของมรรควิธีและเป้าหมาย

ลักษณะของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรที่ดี ย่อมส่งผลดีต่อการบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน กล่าวคือหลักสูตรที่ดีจะเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปปฏิบัติได้ดีมีประสิทธิภาพ ทางด้านครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้เกิดผลดีต่อผู้เรียนหลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้ คือ (วันทนา มาเตียง, 2549, น.12)

1. หลักสูตรควรมีความคล่องตัว และสามารถปรับปรุงและยืดหยุ่นให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี
2. หลักสูตรควรเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้การเรียนการสอน ได้บรรลุตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้
3. หลักสูตรควรได้รับการจัดทำหรือพัฒนาจากคณะบุคคลหลายฝ่าย เช่น ครูผู้ปกครอง ประชาชน นักวิชาการ นักพัฒนาหลักสูตร และผู้บริหารได้มีส่วนร่วมและรับรู้ในการจัดทำหลักสูตร
4. หลักสูตรจะต้องจัดได้ตรงตามความมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติ
5. หลักสูตรควรมีกิจกรรมกระบวนการ และเนื้อหาสาระของเรื่องที่สอนบริบูรณ์เพียงพอที่จะช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และพัฒนาการเรียนผู้เรียนในทุกๆ ด้าน

6. หลักสูตรควรบอกแนวทาง ด้านสื่อการสอน การใช้สื่อ การวัด และประเมินผลไว้อย่างชัดเจน

7. หลักสูตรควรมีลักษณะที่สนองความต้องการ และความสนใจ ทั้งของนักเรียนและสังคม

8. หลักสูตรควรส่งเสริมความเจริญงอกงามในตัวผู้เรียนทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

9. หลักสูตรควรชี้แนะแนวทางกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติ ได้ด้วยตนเอง จากสื่อต่างๆ ที่อยู่รอบตัว

10. หลักสูตรควรจัดทำมาจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานด้านต่างๆ อย่างรอบคอบ เช่น ข้อมูลทางด้านปรัชญาการศึกษา จิตวิทยา สังคม การเมือง การปกครอง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นต้น

11. เป็นหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ เนื้อหา และกิจกรรมต้องเหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน

12. เนื้อหาและประสบการณ์ต้องสอดคล้องกับสภาพการดำรงชีวิตของผู้เรียน ประสบการณ์ต้องเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน วรรณภา โปธิศรี (2546 , น.20 – 22) กล่าวว่า เนื้อหารายวิชาในหลักสูตรหรือสิ่งที่กำหนดให้เรียนนั้นควรจะต้องทำความเข้าใจกันใหม่ว่า เนื้อหาเป็นเพียงแนวทางที่จะช่วยให้นำไปสู่หรือก่อให้เกิดประสบการณ์ กิจกรรม ซึ่งเป็นแนวทางที่จะช่วยหรือฝึกให้ผู้เรียน ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมที่ผู้เรียนต้องการ สังคมต้องการและชาติต้องการ

ลักษณะของเนื้อหาในรายวิชาที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียนนั้นมีรายละเอียดดังนี้

1. เนื้อหาที่กำหนดควรจะสอดคล้องกับสภาพการดำเนินชีวิต ประสบการณ์ใกล้ตัวผู้เรียน ผู้เรียนเรียนแล้วสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. เนื้อหาที่จะกำหนดไว้ในหลักสูตรต้องมีความต่อเนื่องเรียงตามลำดับความยากง่าย หรือจากใกล้ๆ ตัวไปถึงไกลตัวออกไป เรียงลำดับของเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจ ความสามารถของผู้เรียน

3. ความเป็นเอกลักษณะในเอกภาค (Diversity with Unity) หมายถึง หลักสูตรจะมีเนื้อหาหลายเรื่อง หลายตอน แต่จุดประสงค์ของแต่ละตอนก็จะมีจุดย้ำเน้นในสิ่งเดียวกันจากแนวความคิดดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า เนื้อหารายวิชาในหลักสูตร หมายถึงกระบวนการในการจัดเนื้อหา รายวิชา หรือการปรับปรุงหลักสูตรให้ได้ผลดี เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา และจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

ผู้สอน

ความหมายของผู้สอน

คำว่า ผู้สอน หรือ ครู ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2531, น.170) อธิบายว่า ครูคือผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดให้แก่ศิษย์ ในปัจจุบันคำว่าครูจึงค่อนข้างจะหมายถึงอาชีพประการหนึ่งในสังคมมากกว่าจะหมายถึงบุคคล

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สรุปลงได้ว่าความเป็นครู หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ มีคุณความดี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ประารถนาที่จะถ่ายทอดความรู้ที่มีศรัทธา มีความหวังดีอย่างบริสุทธิ์ใจ (อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล, 2548, น.18)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 4 ว่าครู หมายถึง บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

บทบาทหน้าที่ของครู

ธีรศักดิ์ อัครบวร (2545, น.18) กล่าวว่า ครูมีบทบาทและความสำคัญต่อสังคมตั้งแต่เยาวชนซึ่งเป็นสมาชิกใหม่ของสังคมจนถึงประเทศชาติโดยรวม ในสังคมยุคปัจจุบันมีความซับซ้อนและสับสน ปัญหาต่างๆ ก็เกิดขึ้นเช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อมชนิดใหม่ๆ ปัญหาการแสดงออกทางเพศของผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม เป็นต้น ครูต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญสังคม เป็นผู้มีบทบาทและความสำคัญในการร่วมแก้ไขปัญหาสังคมสนทุกระดับ และนอกจากนั้นครูยังมีบทบาทและความสำคัญมากที่สุดอีกประการหนึ่งคือ การป้องกันความเสื่อมโทรมของสังคมและประเทศชาติ

อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล (2548, น.7 - 8) จากความหมายคำว่า “ครู” ล้วนสะท้อนให้เห็นบทบาทหน้าที่ของครู ครูนั้นเป็นแม่พิมพ์ต้นแบบให้แก่ศิษย์ต้องสอนได้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ศิษย์เห็นเป็นแนวทางให้ศิษย์ได้ทำตาม มีค่ามากกว่าคำสอน ครูมีบทบาทที่หลายประการมาก หากจะถามว่าหน้าที่สำคัญที่สุดของครูคืออะไร ก็คงเป็นที่หนักใจที่จะชี้ขาด หรืออาจจะมีผู้ไม่เห็นด้วยบางส่วน ผู้วิจัยขอยกคำถามที่มีผู้ทูลตามพระพุทธเจ้าว่า ทำไมลูกศิษย์ของพระพุทธเจ้าจึงเคารพเลื่อมใสพระองค์ไม่คลีนคลาย แม้ผู้ที่เคยบวชแล้วลาสิกขาไป พระพุทธเจ้าทรงตอบว่า “เพราะเราดลาคดสามารถแก้ปัญหาเรื่องทุกข์ให้เขาได้” ในทางพระพุทธศาสนา ได้แนะนำให้ผู้ปฏิบัติต่อศิษย์ตามหลักทศ6 ซึ่งหนึ่งในทศทั้ง 6 คือ ทักขินทิส ทิศเบื้องขวา ได้แก่ ครูอาจารย์ ครูอาจารย์อนุเคราะห์ศิษย์ที่สำคัญดังนี้

1. ฝึกฝนแนะนำให้เป็นคนดี
2. สอนให้เข้าใจแจ่มแจ้ง
3. สอนศิลปวิทยาให้สิ้นเชิง
4. ส่งเสริมยกย่องความดีงามความสามารถให้ปรากฏ
5. สร้างเครื่องคุ้มภัยในสารทิศคือ สอนฝึกให้สามารถใช้วิชา เลี้ยงชีพ และรู้จักดำรงรักษาตนในอันที่จะดำเนินชีวิตต่อไปด้วยดี

ลักษณะการสอนที่ดีของครู

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2540, น.11 - 12) การสอนลักษณะที่ดี ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี จัดเป็นการสอนที่ดีทั้งสิ้น การสอนที่ดีมีลักษณะดังนี้

1. เป็นการสอนที่มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี ครอบคลุมประกอบของการสอน อันได้แก่ การตั้งจุดประสงค์การสอน การจัดเนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผล
2. เป็นการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านความรู้ ความคิด ด้านเจตคติ และด้านทักษะ ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้แจ้ง คิดชอบ และปฏิบัติดี เกิดการเจริญเติบโตทุกด้านอย่างขึ้นบานและแจ่มใส
3. เป็นการสอนที่ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้สอดคล้องกับจุดประสงค์กับเนื้อหา และกับผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ที่เหมาะสม
4. เป็นการสอนที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำกิจกรรมด้วยตนเอง หรือได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี และเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน
5. เป็นการสอนที่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตร เช่น หลักสูตรเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เน้นการคิดวิเคราะห์ วิจัย และการแสวงหาความรู้ อย่างมีกระบวนการ ผู้สอนก็ต้องจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดคุณสมบัติ ดังที่หลักสูตรกำหนดไว้
6. เป็นการสอนที่คำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและตลอดไป เช่น การสอนโดยให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ วิจัย ได้รู้จักวิธีแสวงหาความรู้ ได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ย่อมดีกว่าวิธีสอนโดยบอกความรู้ให้ หรือกระทำใ้ดูแต่เพียงอย่างเดียว การให้ผู้เรียนได้นำประสบการณ์ทั้งความรู้ ความคิด ไปใช้ในชีวิตประจำวันปัจจุบันและอนาคตได้ ย่อมเป็นการสอนที่มีคุณค่าแก่ผู้เรียน
7. เป็นการสอนที่เร้าความสนใจผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนตลอดจนจบกระบวนการสอน เช่น ผู้สอนใช้สื่อการสอนที่น่าสนใจ ใช้คำถามกระตุ้นให้คิด ใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบที่

เหมาะสม ให้ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ ได้ทดลอง ได้คิดค้นคว้า ฯลฯ ย่อมทำให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนใจ

8. เป็นการสอนที่มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ ทั้งบรรยากาศด้านวัตถุ และด้านจิตใจ บรรยากาศด้านวัตถุ หมายถึง การมีสภาพห้องเรียน อุปกรณ์การเรียน และสิ่งแวดล้อมที่ดีเอื้ออำนวยให้เกิดความสบายตา สบายใจในการเรียน ส่วนด้านจิตใจ หมายถึง การที่ครูมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยดี ให้ความเป็นกันเอง ให้ความเมตตา ความรัก ความอบอุ่นแก่นักเรียน ทำให้นักเรียนเรียนด้วยความสุข มีชีวิตชีวาและไม่ตึงเครียด

9. เป็นการสอนที่ผู้สอนรู้จักใช้จิตวิทยาการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม เช่น การให้รางวัลและการลงโทษที่พอดี การให้คำชม การจูงใจ ระวังใจให้ผู้เรียนเกิดแรงกระตุ้นภายใน การให้ผู้เรียนได้รับทราบผลงานของตนโดยทันที การให้ผู้เรียนเกิดความภูมิใจในความสำเร็จของตน การคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การให้เรียนจากสิ่งที่ย่างไปยาก ฯลฯ เหล่านี้เป็นปัจจัยช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่ดี

10. เป็นการสอนที่ส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย เช่น ให้ผู้เรียนมีอิสระในการแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนได้ฝึกการทำงานกลุ่มร่วมกัน ได้ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม ฝึกการทำตามข้อกำหนดของกลุ่ม และฝึกระเบียบวินัยในตนเอง สิ่งเหล่านี้จะเป็นการปูพื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และการเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

11. เป็นการสอนที่มีกระบวนการ หมายถึง มีลำดับขั้นตอนการสอนที่ไม่สับสนในการสอน จำเป็นต้องมีการเตรียมการสอน เตรียมจัดตำราการสอนให้สอดคล้องต่อเนื่องกันเหมาะสมตั้งแต่ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป กระบวนการสอนจะมีขั้นตอนแตกต่างกันไปตามลักษณะของวิธีสอนที่นำมาใช้ เช่น วิธีสอนแบบสาธิต ย่อมมีขั้นตอนการสอนแตกต่างจากวิธีสอนแบบทดลอง ผู้สอนต้องวางแผนจัดลำดับขั้นตอนการสอนให้ถูกต้อง

12. เป็นการสอนที่มีการวัดผลประเมินผลทั้งก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังการเรียน โดยอาจใช้วิธีต่างๆ เช่น การสังเกต การซักถาม การทดสอบ การค้นคว้ารายงาน การทำแบบฝึกหัด ฯลฯ การวัดผลประเมินผลจะช่วยวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และวัดผลสำเร็จของผู้สอน ผู้สอนจะนำผลการประเมินมาเป็นข้อมูลย้อนกลับพิจารณาการสอนของตนว่า มีข้อบกพร่องที่องค์ประกอบการสอนข้อใด ทำให้แก้ไขได้ตรงจุด เพื่อความสมบูรณ์ของการสอนครั้งต่อไป

13. เป็นการสอนที่ผู้สอนสอนด้วยวิญญูณความเป็นครู สอนด้วยความกระตือรือร้นสอนด้วยความตั้งใจ ความเต็มใจ และความมั่นใจ บุคลิกภาพท่าทางการแสดงออกของผู้สอน จะสะท้อนให้

ผู้เรียนเข้าใจความรู้สึกของผู้สอนได้ดี ถ้าผู้สอนมีความรู้สึกที่ดีทั้งต่อผู้เรียนและต่ออาชีพ ผู้เรียนส่วนใหญ่มักจะเรียนด้วยความศรัทธา ด้วยความสุข ด้วยความตั้งใจ และด้วยความเต็มใจ เช่นกัน

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สรุปได้ว่า ลักษณะการสอนที่ดีของครูผู้สอนนั้นเป็นการสอนที่พัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ และร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยความสุข

กล่าวได้ว่า ผู้สอนของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ จะต้องเป็นผู้สอนที่สามารถถ่ายทอดความรู้ และประสบการณ์จริงให้แก่ผู้เรียนได้อย่างดี และนำความรู้ที่ได้รับไปบูรณาการสามารถถ่ายทอดให้กับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ครูเป็นผู้ที่ต้องรับภาระหนัก เป็นผู้ที่มีความรู้คู่คุณงามความดี นำเคารพยกย่อง มีความสำคัญยิ่งต่อการคงอยู่ของประเทศชาติ เพราะครูคือผู้นำสิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์ต่อศิษย์ เพื่อให้ศิษย์ไปสร้างสิ่งที่ดีงามยิ่งขึ้นให้กับสังคมต่อไป

วิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน

ความหมายของวิธีการสอน

กาญจนา เกียรติประวัตติ (2534, น.34) ให้ความหมายไว้ว่า วิธีการสอนหมายถึง วิธีการที่ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งการใช้เทคนิคการสอน เนื้อหาวิชา และสื่อการสอน เพื่อให้บรรลุถึงจุดประสงค์ของการสอน

กิตติ รัตนราษี (2550, น.10) ได้ให้ความหมายของวิธีการสอน (Teaching Method) คือ ขั้นตอนและผู้ดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเด่นหรือลักษณะเฉพาะที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้นๆ

ทิสนา เขมมณี (2551, น.3) ได้ให้ความหมายของวิธีการสอนคือ ขั้นตอนและผู้ดำเนินการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ด้วยวิธีการต่างๆ ที่แตกต่างกันไปตามองค์ประกอบและขั้นตอนสำคัญอันเป็นลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นที่ขาดไม่ได้ของวิธีนั้น

ประเภทของวิธีการสอน

วิธีการสอนมีหลายวิธี แต่ละวิธีมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป แต่เมื่อได้พิจารณาด้านบทบาทของผู้สอนและผู้เรียนแล้ว สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2540, น.96)

1. วิธีสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered Method) เป็นวิธีที่ครูเป็นผู้จัดและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ เช่น เป็นผู้วางแผน ดำเนินการ และปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ นักเรียนมีบทบาทน้อยในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน จึงมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว โดยมีผู้สอนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ตัวอย่างของวิธีการสอนแบบนี้เช่น วิธีการสอนแบบบรรยาย แบบสาธิต แบบใช้คำถาม แบบใช้หนังสือเรียน เป็นต้น

2. วิธีการสอนแบบนักเรียนเป็นศูนย์กลาง (Pupil-centered Method) เป็นวิธีการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรม ดำเนินการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ประสานงานให้ข้อเสนอแนะ ส่งเสริมให้กำลังใจ และช่วยเหลือเมื่อมีปัญหา วิธีการสอนแบบนี้ช่วยให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพราะเป็นการเรียนจากการกระทำ และเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของผู้เรียน เช่น วิธีการสอนแบบแบ่งกลุ่มทำกิจกรรม แบบบทบาทสมมุติ แบบวิทยาศาสตร์ แบบทดลอง เป็นต้น

ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2521, น.2) ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนว่า หมายถึง การดำเนินการต่างๆ ในโรงเรียน ทั้งโดยครูและนักเรียน เช่น การสอนให้นักเรียนค้นคว้า อภิปราย การบรรยาย การอบรม การสาธิต การปฏิบัติงาน การจัดนิทรรศการและการศึกษานอกสถานที่ ฯลฯ

วไลพร คุโณทัย (2530, น.19) ให้ความหมายไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอนหมายถึง สภาพการณ์ของการจัดประสบการณ์ และการกระทำทุกอย่างที่จุดขึ้นจากความร่วมมือระหว่างผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ น่าสนใจ และผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

ทัศนีย์ สุกเมธี (2533, น.189-190) ให้ความหมายของกิจกรรมการเรียนการสอนไว้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่กระทำขึ้นเพื่อให้การเรียนการสอนในครั้งนั้นๆ ได้ผลดีหมายถึง การสอนของครูเป็นไปอย่างมีความหมาย นักเรียนได้ทั้งความรู้และความสนุกสนานเพลิดเพลิน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง การปฏิบัติต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การสอนที่กำหนดไว้

รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยทั่วไปแบ่งได้ 2 รูปแบบ ได้แก่ (อาภรณ์ใจเที่ยง, 2540, น.75-76)

1. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ครูเป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติกิจกรรม ครูเป็นผู้มีบทบาทในการเรียนการสอนมากกว่านักเรียน โดยเริ่มจากเป็นผู้วางแผนการเรียนการสอน เป็นผู้นำในขณะปฏิบัติกิจกรรม เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ การเรียนการสอนในชั้นเรียนจึงมีลักษณะเป็นการสื่อสารทางเดียว นักเรียนเป็นผู้รับความรู้ กิจกรรมที่ครูใช้เช่น การ

บรรยาย การสาธิต การถามตอบ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าครูจะเป็นแกนกลางของการจัดกิจกรรมแต่นักเรียนก็ยังมีโอกาสร่วมกิจกรรมบ้างภายใต้การนำของครู

2. กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนอย่างแท้จริง คือ เป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองส่วนครูเป็นผู้ประสาน ให้คำแนะนำ ช่วยแก้ปัญหาเมื่อนักเรียนต้องการ กระตุ้นให้นักเรียนทำกิจกรรม และเป็นผู้สรุปประเด็นสำคัญ การเรียนการสอนดำเนินไปโดยการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน เช่น การอภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่ม การทดลอง การประดิษฐ์ การแสดงบทบาทสมมติ เป็นต้น

กิจกรรมการเรียนการสอนที่ยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 กิจกรรมที่ยึดกลุ่มนักเรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นกิจกรรมที่แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มให้ปฏิบัติงาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น ฝึกให้รู้จักหน้าที่ บทบาทของตนเองในการทำงานกลุ่ม ฝึกการวางแผนงาน จัดระบบงานกลุ่ม และฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น กิจกรรมที่ยึดกลุ่มนักเรียนเป็นศูนย์กลาง แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. กิจกรรมกลุ่มใหญ่ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนในชั้นทั้งหมดมีส่วนร่วม โดยมีครูเป็นผู้แนะนำ มอบหมายงาน จำนวนนักเรียนในกลุ่มใหญ่อาจมีประมาณ 15-20 คน ถ้าสมาชิกในกลุ่มมากเกินไป โอกาสที่สมาชิกจะร่วมกิจกรรมอย่างทั่วถึงกันจะมีน้อยลง กิจกรรมที่อาจจัดได้เป็นกลุ่มใหญ่ เช่น การเล่นเกม การทายปัญหา การร้องเพลง การอภิปราย การแสดงละคร เป็นต้น

2. กิจกรรมกลุ่มย่อย เป็นกิจกรรมที่ครูต้องการให้นักเรียนทุกคนได้ปฏิบัติ โดยทั่วกัน เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม ได้รับฝึกหัด ได้ฝึกทักษะ ได้แสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริง ขนาดของกลุ่มอาจแบ่งเป็น 4-6 คน ตามปริมาณงานที่กำหนด จากประสบการณ์การสอนพบว่า กลุ่มขนาด 4 คนจะศึกษาค้นคว้าทำกิจกรรมได้ดี เพราะคนน้อย การประสานงานกันดี และกระจายงานความรับผิดชอบได้ดี ถ้ามีจำนวนคนมาก เช่น 8 คน การประสานงานในกลุ่มจะล่าช้าความรู้สึกรับผิดชอบในงานกลุ่มลดน้อยลง งานจะไม่ได้ประสิทธิภาพเท่าที่ควร กิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มย่อย เช่น การอภิปรายแบบระดมสมอง การแก้ปัญหา การทดลอง การแสดงบทบาทสมมติ การค้นคว้าทำรายงานและเสนองานในชั้นเรียน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การจัดกิจกรรมเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มย่อย ขึ้นอยู่กับจุดประสงค์การสอน ลักษณะเนื้อหาวิชา เวลาที่กำหนด ทักษะที่ต้องการฝึก และปริมาณความยากง่ายของงานถ้ามีจุดประสงค์ให้ทุกคนได้แสดงออก ได้ฝึกทักษะอย่างจริงจัง การแบ่งกลุ่มย่อยจะเหมาะสมผู้สอนจะสังเกตได้ทั่วถึงและชัดเจน แต่ถ้ามีจุดประสงค์ให้ข่าวสาร ข้อมูล แนวความคิดอย่างกว้างๆและมีเวลาจำกัด การแบ่งกลุ่มใหญ่ก็นำมาใช้ได้

2.2 กิจกรรมที่ยึดนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความแตกต่างระหว่างบุคคล มุ่งให้นักเรียนได้ปฏิบัติงานตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจของแต่ละคนนักเรียนจะได้พัฒนาความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ ตัวอย่างกิจกรรม เช่น การพูด การอ่าน การแต่งคำประพันธ์ การทดลอง การประดิษฐ์ การเล่นิทาน การรายงาน เป็นต้น

การวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

ความหมายของการวัดและการประเมินผล

บัญชา แสนทวี (2542, น.2) กล่าวว่า การวัด เป็นกระบวนการกำหนดตัวเลขให้แก่สิ่งต่าง ๆ ตามกฎเกณฑ์การวัดจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ส่วนแรกได้แก่ จุดมุ่งหมายของการวัดที่มีความชัดเจน ส่วนที่สองได้แก่ เครื่องมือที่ใช้วัดที่ต้องมีหน่วยที่ใช้ในการวัด มาตราเปรียบเทียบระหว่างหน่วยที่ได้จากการวัด และส่วนที่สาม ได้แก่ การแปลผลและนำผลไปใช้ ส่วนการประเมิน เป็นกระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ ตามเกณฑ์มาตรฐานโดยปกติการประเมินต้องอาศัยข้อมูลจากการวัดที่เป็นปรนัย แต่บางครั้งการประเมินต้องอาศัยการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งนั้น การประเมินมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ส่วน ส่วนแรกได้แก่ ข้อมูลจากการวัด ส่วนที่สองได้แก่ การตีความหมาย และส่วนที่สาม ได้แก่การกำหนดคุณค่าตามเกณฑ์มาตรฐาน และการวัดและการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ควรมีลักษณะ ดังนี้

1. ต้องระบุสิ่งที่มุ่งประเมินให้ชัดเจน ผู้ประเมินต้องทราบว่าผลการเรียนรู้ที่ต้องการประเมิน ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญอะไรบ้าง เพื่อที่จะเลือกใช้เครื่องมือและวิธีการที่เหมาะสม
2. เลือกเทคนิคการวัดให้เหมาะสม ผู้ประเมินต้องเลือกเครื่องมือ รูปแบบคำถามที่ใช้ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะ หรือสมรรถภาพของผู้เรียน โดยเครื่องมือที่เลือกให้ผลที่ถูกต้องมีความเป็นปรนัยและสะดวกต่อการนำไปใช้
3. ควรใช้วิธีการวัดหลายอย่างประกอบกัน เนื่องจากเครื่องมือแต่ละชนิดมีข้อดี/ข้อเสียที่แตกต่างกัน ผู้ประเมินจึงควรเลือกใช้วิธีการวัดหลายอย่างให้ครอบคลุมผลสัมฤทธิ์และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของผู้เรียน และต้องทำการวัดหลาย ๆ ครั้ง
4. ควบคุมความคลาดเคลื่อนจากการวัดให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด การวัดคุณลักษณะใดก็ตามจะมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นได้เสมอ ผู้ประเมินควรศึกษาถึงแหล่งของความคลาดเคลื่อนและพยายามขจัดให้เหลือน้อยที่สุด
5. ใช้สารสนเทศจากการประเมินสำหรับการตัดสินใจ การประเมินเป็นกระบวนการของการปรับปรุงและพัฒนาสิ่งที่ดีขึ้น การประเมินมิได้สิ้นสุดเมื่อทราบผลการประเมิน แต่การประเมินมี

ความสำคัญอยู่ที่การนำผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการตัดสินใจที่ดีในการจัดการศึกษา และพัฒนาประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

ส.วาสนา ประवालพฤษ์ (2544, น.15-16) ให้ความหมายของการวัดและประเมินผลทางการศึกษาไว้ ดังนี้

การวัดผลการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่จะกำหนดปริมาณของสิ่งที่ต้องการวัดออกมาเป็นจำนวนหรือตัวเลข ซึ่งแทนคำอธิบายคุณลักษณะที่กำลังวัด โดยจะอธิบายลักษณะของบุคคลให้อยู่ในรูปของระดับของคุณลักษณะนั้นแบบต่อเนื่อง เช่น แทนที่จะบอกว่าคนนี้สูง คนนี้ฉลาด คนนี้น้ำหนักน้อย เราก็กำหนดเครื่องมือ และมาตราวัดให้แทนคุณลักษณะนั้นในลักษณะตัวเลขที่มีหน่วยวัดเท่ากันในลักษณะต่อเนื่อง โดยวัดว่าคนนี้สูง 167 เซนติเมตร คนนี้มีระดับไอคิว135 หรือคนนี้น้ำหนัก 35 กิโลกรัม เป็นต้น

การประเมินผลทางการศึกษา เป็นกระบวนการที่มีระบบแบบแผนเพื่อที่จะตัดสินใจเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายเพียงใด การประเมินผลจะบอกทั้งปริมาณและคุณภาพของผู้เรียนร่วมด้วย การตัดสินใจทางคุณค่าของพฤติกรรมต่างๆ ใน 2 ความหมายคือ

1. การประเมินผล คือ การลงสรุป ตีราคาพฤติกรรมของผู้เรียนในแง่ปริมาณ โดยใช้การตัดสินใจ

2. การประเมินผล คือ การตีราคาพฤติกรรมของผู้เรียนในแง่คุณภาพ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานด้วยวิธีอื่นๆ ที่ไม่ใช่การวัดด้วยเครื่องมือวัดเชิงปริมาณ และใช้การตัดสินใจเชิงคุณภาพ โดยการประเมินทั้ง 2 ความหมาย มักจะใช้คำว่า Evaluation คือ การพิจารณาตรวจสอบคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน

ลักษณะของการวัดและการประเมินผล

ส.วาสนา ประवालพฤษ์ (2544, น.87) กล่าวว่า เพื่อให้การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตอบสนองต่อเป้าประสงค์ของหลักสูตรในขณะเดียวกันชี้แนะข้อบกพร่องของหลักสูตรและสอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของสังคม การวัดและประเมินผลควรมี 3 ลักษณะ คือ

1. การประเมินโดยเน้นหลักสูตร คือ การประเมินสอดคล้องกับหลักสูตรอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา อุปมาดังผืนผ้าของการศึกษาที่ประกอบด้วยเส้นยืน (การจัดการศึกษาหรือการเรียนรู้) และเส้นนอน (การวัดและประเมินผล)

2. การประเมินนำการสอน ในกรณีที่ต้องการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนจำเป็นต้องประเมินในสิ่งที่ควรประเมิน ที่มีได้เน้นในการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ก้าวหน้าต่อไป

3. การประเมินบริบท ทั้งทางปริมาณและคุณภาพ โดยเน้นพัฒนาการของผู้เรียนทั้งระดับความสามารถและคุณภาพในสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่

ปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน

อัญชลี พริ้มพรายและคณะ (2548, น.7) กล่าวว่า วัสดุการเรียนการสอนเป็นปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญในการประกอบกิจกรรมการเรียนการสอน มีจุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะและความรู้สึกรู้สีกิตต่าง ๆ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในที่สุด การสอนที่ดีจึงต้องมีการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนจึง หมายถึง วัตถุสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ ภาพ สถาบัน สถานที่ และกิจกรรมต่างๆ ที่ครูใช้ประกอบการสอน เพื่อช่วยให้การเรียนของนักศึกษาประสบความสำเร็จที่สุด

พันธ์ดี ทับทิมและคณะ (2549, น.1) กล่าวว่า การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความรู้และทักษะในสาขาวิชาการ มุ่งสร้างสรรค์ความก้าวหน้าและความเป็นเลิศทางวิชาการ ซึ่งจำเป็นต้องใช้เทคนิควิธีการจัดหาวัสดุทางการศึกษาและเทคโนโลยีใหม่มาเป็นสิ่งประกอบการสอน การจัดการเรียนการสอนไม่จำเป็นจะต้องเรียนรู้เฉพาะในห้องเรียนเท่านั้น หากต้องอาศัยการเรียนรู้ด้วยตนเอง ดังนั้น แหล่งเรียนรู้ทางการศึกษานับเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดระบบการเรียนรู้ของผู้เรียน กล่าวคือ เป็นเครื่องมือช่วยสอนของครูในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ในการเรียนรู้มากขึ้น มีความสนใจและเข้าใจในสิ่งที่สลับซับซ้อนได้ง่ายขึ้น เกิดการรับรู้ช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาอย่างตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์

จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ว่าการเรียนการสอนมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจต่อสิ่งที่เรียนไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านหลักสูตร รายวิชาที่เรียน อุปกรณ์ที่จะส่งเสริมด้านการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและที่สำคัญคือผู้ที่ถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียนนั้นคือ ผู้สอน ที่ต้องมีความรู้ความเข้าใจในการถ่ายทอดความรู้สู่ผู้เรียน มีความเป็นครูสูง เสียสละ และมีความเป็นธรรมต่อผู้เรียนที่จะส่งผลให้การวัดและการประเมินผลมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนนั้นเกิดความรู้ความเข้าใจและนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้ต่อไป

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ดังนี้

ความหมายความพึงพอใจ

ชริณี เดชจินดา (2539 , น.9) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกพึงพอใจที่จะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ต้องการ หรือบรรลุจุดมุ่งหมายในระดับหนึ่ง ความรู้สึกดังกล่าว จะลดลงหรือไม่เกิดขึ้น หากต้องการหรือจุดมุ่งหมายนั้น ไม่ได้รับการตอบสนอง

วิเชียร ใจผาสุก (2541, น. 30) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกในทางบวกหรือความรู้สึกในทางที่ดีต่อสิ่งต่าง ๆ ที่ทำให้ความต้องการของบุคคลได้รับการตอบสนองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และความเชื่อที่เหมาะสม

แจ่มจันทร์ ณ กาศสินธุ์ (2542, น.26) ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง พฤติกรรม หรือการแสดงออก ความรู้สึกที่ดี หรือเจตนาที่ดี รวมถึงอารมณ์ความรู้สึกใด ๆ ของมนุษย์ ซึ่งจะเกิดจากเหตุผลเสมอ ความต้องการที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน เรียกว่าแรงจูงใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2542, น.24) ได้ให้ความหมายของคำว่า ความพึงพอใจ สนใจ ชอบใจ ว่า ความพึงพอใจเป็นคำนามของกิริยาที่บ่งบอกให้รู้ถึงสถานะของความรู้สึกความพึงพอใจ โดยคำว่า ความพึงพอใจหมายถึง การได้บรรลุถึงความต้องการ ความคาดหวัง ความปรารถนา ความอยากของบุคคล การได้บรรลุหรือการได้ตอบสนองบางสิ่งๆ ที่เรียกร้องหรือเป็นข้อแม้ การยอมตาม การมีอิสระจากความสงสัยอย่างเพียงพอ หรือทำให้คล้อยตาม การให้ในสิ่งที่สมควร การปลดปล่อยหรือการทำงานฟื้นฟูบูรณะได้ต่อเนื่อง

วิรุฬ พรรณเทวี (2542 , น.37) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดี ก็จะมี ความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้าม อาจผิดหวังหรือไม่พอใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตนตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

มณี โพธิเสน (2543 , น.11) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความรู้สึกยินดี เจตคติที่ดีของบุคคล เมื่อได้รับการตอบสนองความต้องการของตนทำให้รู้สึกดีในสิ่งนั้น ๆ

กรชกร ชวติ (2544 , น.10) ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับผลประโยชน์ที่ได้รับ

ชาปลิน (Chaplin, 1968 อ้างใน ไกรสร แก้วกล้า, 2540, น.12) กล่าวว่า ความพึงพอใจตามความหมายของพจนานุกรมทางด้านจิตวิทยา ได้ให้คำจำกัดความได้ว่าเป็นความรู้สึกของผู้มารับบริการต่อสถานบริการตามประสบการณ์ ที่ได้รับการเข้าไปติดต่อขอรับบริการในสถานบริการนั้นๆ

วรูม (Vroom, 1970 , p.102) บุคคลจะถูกกระตุ้นให้ทำอะไรก็ตามก็เพื่อที่จะนำไปสู่ความพึงพอใจ หรือสนองความต้องการของเขาและเสมอมาว่าความต้องการนั้นเป็นสิ่งของ วรูม ได้ศึกษาถึงจิตวิทยาของบุคคล และพบว่าสิ่งที่บุคคลที่ทำงานใดก็ตามขึ้นอยู่กับตัวแปร 4 ตัวได้แก่

1. ผลตอบแทนที่เขาจะได้รับนั้นเหมาะสมกับบทบาทที่เขาครอบครองอยู่เพียงใด
2. ความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจต่อผลที่เขาได้รับ
3. เมื่อเปรียบเทียบกับผู้อื่นแล้ว เขาเชื่อว่าเขาจะต้องเป็นผู้ได้รับผลอันนั้น
4. เขามีโอกาสที่จะรับผลตอบแทนตามความคาดหวังความพึงพอใจต่อสิ่งเหล่านี้จะเพิ่มมากขึ้น หากเขาได้รับผลตอบแทนเพิ่มมากขึ้น และจะลดลงเมื่อเขาได้รับผลตอบแทนลดลง แต่ถ้าหากบุคคลใดไม่สนใจสิ่งตอบแทนต่างๆความสัมพันธ์ทั้งหมดจะหายไป แต่ถ้าบุคคลไม่พึงพอใจต่อบุคคลที่ได้ความสัมพันธ์จะเป็นไปในทางตรงกันข้าม

มาสโลว์ (Maslow,1943 citing in Vicor Vroom 1970, p.27 – 41) เสนอแนวคิดลำดับความต้องการของมนุษย์ (Maslow's Hierachy of Needs) ได้ว่ามนุษย์ทุกคนมีความต้องการและมีอยู่ตลอดเวลาเมื่อมีความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว ก็จะไม่มีความหมายสำหรับบุคคลนั้นอีกต่อไป

โวลแมน (Wolman. 1971, p.333) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความหมาย ความต้องการหรือแรงจูงใจ

แฮรี วอเลสไตน์ (Harry waoestie, 1971 อ้างถึงใน วรรณิการ์ จันท์แก้ว, 2538, น.21) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย หรือเป็นความรู้สึกขั้นสุดท้าย (End – State in Felling) ที่ได้รับผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

กู๊ด (Good, 1973 , p.320) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ หรือระดับความที่ได้รับผลมาจากความสนใจต่างๆและทัศนคติที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้นๆ

เบนจามิน บี. โวลแมน (Benjamin B. Wolman, 1975 อ้างถึงใน วรรณิการ์ จันท์แก้ว, 2538 , น.21) กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึก (Feeling) มีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย (Goals) ความต้องการ (Wants) หรือแรงจูงใจ (Motivation)

แชลลี (Shelly, 1975 อ้างถึงใน ไกรสร แก้วกล้า, 2540 , น.11) ได้ศึกษาความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกแบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความสุขที่แตกต่าง

จากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มได้อีก ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อนและความสุขนี้จะมีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางบวกอื่นๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกและความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อระบบความพึงพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจของมนุษย์มักจะ ได้แก่ ทรัพยากร (Resources) หรือสิ่งเร้า (Stimulus) การวิเคราะห์ระบบความพึงพอใจ คือการศึกษาว่าทรัพยากรหรือสิ่งเร้าแบบใดเป็นสิ่งที่ต้องการที่จะทำให้เกิดความพอใจ และความทุกข์แก่มนุษย์ความพอใจจะเกิดขึ้นได้เมื่อมีทรัพยากรทุกอย่างที่เป็นที่ต้องการครบถ้วน

เชลลีย์ (Shelly, 1975 , p.425 อ้างถึงนาโกรธร แก้วกล้า, 2540, น.11) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกนี้แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือ เป็นความรู้สึกที่มีระบบป้องกันทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นอีก ความรู้สึกทางบวก ความรู้สึกทางลบ และความทุกข์ มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามเรียกว่า ระบบความพึงพอใจ โดยความพึงพอใจจะเกิดขึ้นเมื่อความรู้สึกทางบวกมากกว่าความรู้สึกทางลบ

แมคคอร์มิค และแดเนียล (McCormic & Daniel, 1980 , p.61) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ขึ้นอยู่กับความต้องการพื้นฐาน (basic needs) มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลลัพธ์และสิ่งจูงใจ (incentive) และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

ลักษณะของความพึงพอใจ

อัญรา สมสวย (2545, น.12) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการบริการมีความสำคัญต่อการดำเนินงานบริการให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีลักษณะทั่วไป ดังนี้ ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว การตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่นและสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์การเรียนรู้สิ่งที่จะได้รับตอบแทนแตกต่างกันไป ในสถานการณ์การบริการ ไม่ว่าจะเป็นประเภทของการหรือคุณภาพของการบริการ ซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่าง ๆ หากเป็นไปได้ตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้รับบริการได้รับในสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมเกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจในการบริการที่ได้รับ

ทฤษฎีของมาสโลว์

ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้จริงในสถานการณ์หนึ่ง ในสถานการณ์การบริการที่ถูกค้าจะมาใช้บริการใดก็ตาม มักมีมาตรฐานการบริการนั้นไว้ในใจอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งอาจอ้างอิงคุณค่าหรือเจตคติที่ยึดถือต่อการบริการประสบการณ์ดั้งเดิมที่ใช้บริการ การบอกเล่าของผู้อื่น การรับทราบข้อมูลจากโฆษณา การได้รับคำสัญญาจากผู้ให้บริการเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้รับบริการเปรียบเทียบบริการที่ได้รับในวงจรของการให้บริการตลอดช่วงเวลาของความจริง สิ่งที่ผู้รับบริการได้รับรู้จากการบริการก่อนที่จะรับบริการหรือความคาดหวังในสิ่งที่จะได้รับนี้ มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาต่อการเผชิญความจริงหรือการพบปะระหว่างผู้ให้บริการกับผู้รับบริการเป็นอย่างมากเพราะผู้รับบริการจะประเมินเปรียบเทียบในกระบวนการบริการที่เกิดขึ้นกับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ หากสิ่งที่ได้รับเป็นไปตามความคาดหวังถือว่าเป็นการยืนยันความถูกต้องของความคาดหวังที่มีอยู่ อาจสูงกว่าหรือต่ำกว่านับเป็นการยืนยันที่มีความคลาดเคลื่อนจากความคาดหวังดังกล่าว ทั้งในช่วงความแตกต่างที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นถึงระดับของความพึงพอใจหรือความไม่พึงพอใจมากน้อยได้ ถ้าข้อยืนยันเบี่ยงเบนไปในทางบวก แสดงถึงความพึงพอใจ ถ้าเบี่ยงเบนไปในทางลบแสดงถึงความไม่พึงพอใจ ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ผันแปรได้ตามปัจจัยที่มากเกี่ยวข้องกับความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสถานการณ์ นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่แสดงออกมา ในระดับมากน้อยได้ ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่คาดหวัง

มาสโลว์ แบ่งลำดับความต้องการของมนุษย์เป็น 5 ลำดับ จากต่ำไปหาสูงดังนี้

1. ความต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์เพื่อความอยู่รอด เช่น ความต้องการในเรื่องอาหาร น้ำ เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ที่พักอาศัย และความต้องการทางเพศ
2. ความต้องการความมั่นคงและปลอดภัย (Safety and Needs) เป็นความต้องการที่จะได้รับการคุ้มครองป้องกันภัยต่างๆที่จะเกิดหรือจะเกิดต่อชีวิต ทรัพย์สิน สิทธิเสรีภาพ ความมั่นคงทางเศรษฐกิจความมั่นคงในหน้าที่การงาน และสถานะทางสังคม
3. ความต้องการด้านสังคม (Social or Belonging Needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันอย่างมีเพื่อน พรรคพวก การได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

4. ความต้องการการยกย่อง (Esteem needs) เป็นความต้องการเกี่ยวกับความมั่นใจในตนเองในเรื่องของความรู้ความสามารถ รวมทั้งความต้องการที่จะให้บุคคลอื่นยกย่องสรรเสริญ หรือเป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม และความต้องการในด้านสถานะภาพ

5. ความสำเร็จส่วนตัว (Self Actualization Needs) เป็นความต้องการขั้นสูงของมนุษย์เป็นความต้องการที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดหรือความคาดหวัง ของตน จากที่กล่าวมาข้างต้น มีผู้ให้คำนิยามของ “ความพึงพอใจ” แตกต่างกันไปแต่สามารถสรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งในเชิงการประเมินค่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางด้านบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดขึ้น ก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้ ทั้งนี้ความพึงพอใจของแต่ละบุคคลย่อมแตกต่างกันขึ้นอยู่กับค่านิยมและประสบการณ์ที่ได้รับ การสังเกตความพึงพอใจสามารถสังเกตได้จากสายตากำพูด และการแสดงออก

ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ตั้งอยู่บนสมมติฐาน 3 ประการ คือ

1. มนุษย์ทุกคนมีความต้องการและความต้องการนั้นจะไม่มีที่สิ้นสุด
2. ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองแล้ว จะไม่เป็นแรงจูงใจสำหรับพฤติกรรมอีกต่อไป ความต้องการมีอิทธิพลก่อให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกมานั้น เป็นความต้องการที่ยังไม่ได้รับการตอบสนอง ความต้องการที่ได้รับการตอบสนองเสร็จสิ้นไปแล้วจะไม่เป็นตัวก่อให้เกิดพฤติกรรมอีกต่อไป
3. ความต้องการของมนุษย์จะมีลักษณะเป็นลำดับขั้น จากต่ำไปหาสูงตามลำดับในขณะที่ความต้องการขั้นต่ำได้รับการตอบสนองบางส่วนแล้ว ความต้องการขั้นสูงถัดไปก็จะติดตามมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมต่อไป

สรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งจะทำให้เกิดความพึงพอใจได้ทั้งในทางบวกและในทางลบ โดยขึ้นอยู่กับความคาดหวังกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งของแต่ละบุคคลมีความคาดหวังไว้มากน้อยเพียงใด ถ้าคาดหวังไว้มากจะได้รับการตอบสนองด้วยดี ก็จะมี ความพึงพอใจมาก และถ้ามีความคาดหวังไว้มากแต่ได้รับการตอบสนองไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ก็จะเกิดความไม่พึงพอใจ ทั้งนี้ระดับความพึงพอใจนั้นก็ขึ้นอยู่กับความคาดหวังไว้มากหรือน้อย

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรี

ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ (2557,ออนไลน์) ได้นำเสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนการสอนดนตรีที่นิยมในวงการศึกษาดนตรีสากลให้ผู้ปกครองได้ทราบ ได้แก่ การสอนดนตรีของโคดาช (Kodaly Approach), การสอนดนตรีของดาลโครซ (Dalcroze Apprpach), การสอนดนตรีของออร์ฟ (Orff Schuwerk), การสอนดนตรีของซุซูกิ (Suzuki Method),และการสอนดนตรีของมอนเตสซอริ (Montessori) โดยมีรายละเอียดดังนี้

โซลตาน โคดาช (Zoltan Kodaly,1882-1967) นักการศึกษาดนตรีและผู้ประพันธ์เพลงคนสำคัญของฮังการี ซึ่งมีการหลักการสอนดนตรีโดยการจดลำดับเนื้อหาและกิจกรรมดนตรีให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก โดยมีขั้นตอนจากง่ายไปหายาก เน้นการสอนร้องเพลงเป็นหลัก การร้องเพลงเป็นการใช้เสียงที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติซึ่งเด็กคุ้นเคยอยู่แล้ว ฝึกควบคู่กับการอ่านโน้ต จนสามารถอ่านและเขียนโน้ตดนตรีได้ โคดาชมีความคิดว่าดนตรีสำหรับเด็กมีความสำคัญและต้องพัฒนาเช่นเดียวกับภาษา เด็กควรฟังดนตรีก่อนการแสดงออกทางการร้องหรือการเล่น และเมื่อเขามีประสบการณ์เพียงพอก็สามารถฝึกการอ่านและเขียนภาษาดนตรีได้ โคดาชมีวิธีการใช้สัญลักษณ์มือในกิจกรรมการสอนและใช้การอ่านโน้ตด้วยระบบซอล-ฟา ซึ่งมีขั้นตอนจากง่ายไปหายากซึ่งสามารถฝึกสอดประสานทางดนตรีของผู้เรียนได้ทั้งเรื่องจังหวะระดับเสียง ทำนองและการประสานเสียง โดยการร้องตามแบบฝึกหัดของโคดาชซึ่งมีการแบ่งเป็นลำดับขั้นต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียน

เอมิล ซาคส์ ดาลโครซ (Emile Jaques Dalcroze, 1865 - 1950) เป็นผู้ประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวสวิส ดาลโครซมีหลักการสอนดนตรีโดยใช้การเคลื่อนไหวจังหวะเพื่อการตอบสนองต่อเสียงดนตรี ใช้ชื่อว่า “ยูริธึมมิก” (Eurhythmics) ซึ่งเกี่ยวข้องกับที่ตั้งใจฟังเสียงอย่างมีสมาธิและตอบสนองต่อองค์ประกอบของดนตรีง่ายๆ ในเรื่องจังหวะ ระดับเสียง ความดังเบา ความยาว สั้น นอกจากนั้นดาลโครซยังใช้หลักการสอนโซลเฟจ (Solfege) ซึ่งเป็นการฝึกอ่านและการฟังเพื่อจดจำระดับเสียงต่างๆ บนบรรทัดห้าเส้นรวมถึงกิจกรรมอิมโพร-ไวเซชัน (Improvisation) ซึ่งเป็นการปฏิบัติกิจกรรมทางดนตรีในทันทีทันใด โดยใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนเอง ซึ่งช่วยส่งเสริมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามพัฒนาการของเด็ก วิธีสอนตามแนวของดาลโครซนี้ชี้ให้เห็นเด่นชัดว่ามีการให้ความสำคัญของการฝึกสอดประสานทางด้านต่างๆ เช่น จังหวะ ระดับเสียง ความแตกต่างของเสียง โดยใช้กิจกรรมการสอนยูริธึมมิก การสอนโซลเฟจและการอิมโพร-ไวเซชัน เป็นสื่อและมีลำดับขั้นตอนจากง่ายไปหายากตามพัฒนาการของเด็ก

คาร์ล ออร์ฟ (Carl Orff, 1895-1982) นักประพันธ์เพลงและนักดนตรีศึกษาชาวเยอรมัน ผู้คิดค้นวิธีการสอนดนตรีผ่านสื่อการสอนที่เป็นเครื่องดนตรีขนาดเล็ก แต่หลักการสำคัญไม่ได้อยู่ที่เด็กเล่นดนตรีขนาดเล็กเป็นอย่างไร แต่เป็นการจัดกิจกรรมและเนื้อหาที่สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็ก ออร์ฟมีความเชื่อว่าดนตรีเบื้องต้นสำหรับเด็กนั้นควรเป็นดนตรีที่สามารถแสดงออกได้โดยง่าย การสอนของเขา รวมเอาดนตรีการเคลื่อนไหวและการพูดเข้าด้วยกันในการปฏิบัติเขาได้เน้นเรื่องจังหวะในการฝึกเบื้องต้นและกิจกรรมสร้างสรรค์อิสระ โดยเป็นการร้องเพลง การเคลื่อนไหว การเล่นเครื่องดนตรีขนาดเล็กที่มีระดับเสียงต่างๆ ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้จังหวะ ระดับเสียง การอ่านโน้ต การประสานเสียง รูปแบบบทเพลง สีเสียง ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสัญลักษณ์ดนตรีไปพร้อมๆ กัน ซึ่งเป็นการฝึกโสตประสาททางดนตรีด้านต่างๆ ด้วยการฟัง การร้อง และการบรรเลงเครื่องดนตรีโดยตรง

ชินอิจิ ซูซูกิ (Shinichi Suzuki, 1898 - 1998) นักการศึกษาและครูไวโอลินชาวญี่ปุ่น เป็นเวลากว่า 50 ปีมาแล้วที่ซูซูกิพบความจริงเกี่ยวกับการเรียนภาษาแม่ของเด็กทั่วโลกและได้นำมาพัฒนาให้เข้ากับการเรียนดนตรีซูซูกิได้สังเกตว่าเด็กพูดภาษาของตนได้ก่อนที่จะเรียนการอ่านและการเขียน เป็นเพราะการฟังและการเรียนแบบนั่นเอง ดังนั้นการฟังดนตรีต้นฉบับ การเลียนแบบครู และการทำซ้ำบ่อยๆ เด็กย่อมสามารถให้บรรเลงเครื่องดนตรีได้อย่างดี ซูซูกิได้คัดเลือกบทเพลงในระดับต่างๆ ตามความยากง่าย ในวิธีการเรียนของซูซูกิ เด็กเรียนรู้สาระดนตรีต่างๆ และการปฏิบัติดนตรีมากกว่าเทคนิคต่างๆ การคัดเลือกบทเพลงในแบบฝึกหัดของซูซูกิได้นำเสนออย่างเป็นขั้นตอนและมีการบวนการพัฒนา ต้องปฏิบัติด้วยความสม่ำเสมอ มาตรฐานของบทเพลง ฝึกมีการเตรียมความพร้อมในการเรียนดนตรีขั้นสูงขึ้นแม้ซูซูกิจะไม่ได้เน้นการฝึกโสตประสาทในด้านต่างๆ เช่นเดียวกับวิธีของโคคายและ ออร์ฟและคาโครซ แต่เมื่อพิจารณาถึงวิธีการของเขาแล้วจะพบว่ามีความเน้นขั้นตอนการฟังเป็นพื้นฐานแรก จากนั้นจึงเป็นขั้นตอนของการปฏิบัติเครื่องดนตรี ซึ่งนับว่าเป็นการฝึกโสตประสาทและนำมาปฏิบัติบนเครื่องดนตรีโดยตรงและสามารถประเมินผลได้จากเครื่องเล่นดนตรีนั่นเอง

การสอนดนตรีแบบมอนเตสซอรี (Montessori อ้างถึงใน ประพันธ์ศักดิ์ พุ่มอินทร์ 2557, ออนไลน์) ผู้วางแนวทางการสอนดนตรีแบบมอนเตสซอรี ได้ศึกษาและอาศัยหลักการนายแพทย์ เอ็ดเวิร์ด เซอแกง (Edward Seguin) ซึ่งเป็นลูกศิษย์ของนายแพทย์อิทาร์ด (Itard) ผู้วางรากฐานวิชา แพทย์ศาสตร์เกี่ยวกับการบำบัดโรคในหู โดยตรง (Otology) โดยนายแพทย์อิทาร์ดได้ฝึกเด็กหูหนวกและเป็นใบ้ให้สามารถฟังเสียงและพูดได้ โดยใช้ประสาทสัมผัสทุกประการเข้าช่วย แพทย์หญิงมาเรีย มอนเตสซอรี ได้ทำการสอนเด็กปัญญาอ่อนให้สามารถสอบผ่านประถมศึกษาได้ทุกคน และได้

ประยุกต์วิธีการสอนนี้มาใช้ในเด็กเล็กธรรมดา และได้อุทิศเวลาตลอดชีวิตในการสาธิตการสอนแบบ “มอนเตสซอรี” และเธอได้กล่าวว่างานของเธอเป็น A Scientific System of Education โดยแท้ ซึ่งทฤษฎีของเธอสอดคล้องกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก เช่น งานของ พีอาเจต์, กิเซลล์, บรูเนอร์, เบบเออร์ ฯลฯ ย่อมเป็นการอธิบายได้อย่างดีว่า “มอนเตสซอรี” ได้ผลดีในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก

ในชั้นเรียนแบบ “มอนเตสซอรี” มีการให้ความสำคัญของการแนะนำดนตรีต่อเด็กที่โรงเรียนตัวอย่าง (The Model Montessori School) แห่งกรุงเวียนนา ครูได้คัดเลือกเพลงพื้นเมืองและเพลงคลาสสิกจากประเทศทั่วโลกเอาไว้ใช้ประกอบการเรียนของเด็ก และให้โอกาสในการฝึกดังต่อไปนี้

1. การฝึกเพื่อให้เข้าใจ “จังหวะ” ของดนตรี โดย การฝึกการทรงตัว การวิ่งเข้าจังหวะ เดินตามจังหวะเคลื่อนไปตามกฎที่กำหนดไว้

2. การฝึกเพื่อ “เมตริก” ของดนตรี โดยให้เด็กมีความประทับใจในเสียงดนตรี (Musical Impressions) ครูจะเลือกเพลงมาเป็นท่อนใดท่อนหนึ่งแล้วเล่นซ้ำๆ ให้เด็กเคลื่อนไหวไปตามจังหวะด้วยทุกส่วนของร่างกายไม่เฉพาะแต่มือและเท้าเท่านั้น เพื่อให้เด็กได้คุ้นเคยกับดนตรี

3. ศึกษาความคล่องจงและทำนองดนตรี อาจใช้เครื่องดนตรีง่ายๆ เช่น เครื่องเคาะต่างๆ เข้าไปประกอบโดยให้เด็กเล่นกันโดยเสรี ความสนใจในเด็กเกิดจากความได้ฟังเพลงที่ตนชื่นชอบแล้วลองมา “เล่นด้วยหู” จนพอไปได้ ส่วนความเข้าใจและความสามารถในการเล่นดนตรีนั้นได้รับการส่งเสริมจากการมีโอกาสได้จับเครื่องดนตรีขึ้นมาลองสร้างเสียงสูงเสียงต่ำ ซึ่งประทับอยู่ในใจเด็กได้อย่างน่าพิศวง

4. การเขียนและอ่านดนตรีในเด็กของ “มอนเตสซอรี” จะเริ่มจากจังหวะความสอดคล้องต้องมาก่อนการเรียนอ่านและเขียนตัวโน้ต

กระบวนการของการเรียนรู้ของมอนเตสซอรีที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนดนตรีแก่เด็กมี 3 ขั้นตอน คือ

1. Imitation การเลียนแบบ โดยมีครูเป็นต้นแบบของเด็กๆ
2. Recognition การจดจำและการแยกแยะความแตกต่างของเสียงที่ได้ฟัง
3. Intonation การเปล่งเสียงร้องอย่างถูกต้องเป็นการทดสอบขั้นสุดท้ายว่าเด็กมีความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนดนตรีนั้นต้องอาศัยหลักในการในการจำ การฝึกฝนที่ถูกต้อง โดยอาจจะเริ่มฝึกฝนจากง่ายไปหายาก ซึ่งขึ้นอยู่กับทักษะ วิชาพัฒนาการของผู้เรียนและเทคนิควิธีการ

ถ่ายทอดของผู้สอนเป็นสำคัญที่จะนำไปสู่การถ่ายทอดวิธีการเรียนให้ผู้เรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามและประเมินผลได้ในที่สุด

องค์ประกอบการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี

ณรุทธ์ สุทนต์ (2544, น.68-69) กล่าวว่าองค์ประกอบของการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่ควรคำนึงถึง มีดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนทุกคนควรได้ปฏิบัติเครื่องดนตรีและในการประกอบกิจกรรม
2. เครื่องดนตรีควรอยู่ในสภาพดี ไม่ชำรุด
3. ปลูกฝังการเก็บรักษาเครื่องดนตรีหลังจากการเล่น
4. วิธีปฏิบัติเครื่องดนตรีอย่างถูกวิธี เพื่อถนอมเครื่องดนตรีไม่ให้ชำรุดเสียหายอย่างรวดเร็ว
5. การปฏิบัติดนตรี ทั้งแบบกลุ่ม แบบวง และแบบเดี่ยว
6. การเล่นดนตรีโดยการอ่านและสร้างสรรค์
7. การฟังการเล่นของตนเอง เพื่อประเมินผลการเรียนให้ผู้เรียนปรับปรุงตนเอง
8. ราคาเครื่องดนตรี

ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (2524, น.97) กล่าวว่า องค์ประกอบของการเรียนการสอนทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรี มีดังต่อไปนี้

1. สถานที่ฝึกปฏิบัติต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายและเนื้อหาวิชาการฝึกปฏิบัติเป็นการลงมือทำงานจริง ปฏิบัติงานจริงในสภาพใกล้เคียงหรือเป็นจริงมากที่สุด
2. เอกสารฝึกปฏิบัติ เช่น คู่มือ หรือ แบบฝึกปฏิบัติ
3. การเตรียมตัวของผู้เรียนและผู้สอน เช่น ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายของการฝึก กำหนดเนื้อหาเตรียมเอกสาร อุปกรณ์ สถานที่ และกำหนดเวลา ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้ มีทักษะขั้นพื้นฐานเข้าใจขั้นตอนและสิ่งที่จะเกิดขึ้นในการปฏิบัติ

วิธีการฝึกปฏิบัติเครื่องดนตรี

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ (2529 , น.271) กล่าวว่า การฝึกทักษะปฏิบัติเครื่องดนตรี จะได้ผลดีมีประสิทธิภาพเพียงใดขึ้นอยู่กับวิธีต่างๆดังนี้

1. การจัดเวลาฝึก ควรฝึกโดยใช้ระยะเวลาสั้นๆ ดีกว่าฝึกโดยใช้ระยะเวลานานๆ
2. เน้นการฝึกส่วนย่อยแล้วจึงฝึกส่วนรวม
3. เน้นการฝึกความแม่นยำก่อนความรวดเร็ว
4. การวัดความก้าวหน้าของทักษะเป็นระยะๆ แล้วสะท้อนกลับให้ผู้เรียนรับรู้

5. ควรฝึกในสภาพที่เป็นจริงให้มากที่สุด
6. การเชื่อมโยงทักษะเดิมก่อนทักษะใหม่ โดยการถ่ายโยงการเรียนรู้
7. การใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มาปรับปรุงวิธีการเรียนทักษะให้ทันสมัย

สุกรี เจริญสุข (2529 , น.76-78) กล่าวถึงการฝึกทักษะการปฏิบัติเครื่องดนตรีไว้ดังนี้

1. ปรัชญาของการฝึก “ฝึกทำทุกอย่างให้สมบูรณ์ เพราะการฝึกที่ผิดเป็นเหตุให้ปฏิบัติผิด”
ทำไมต้องฝึกเพราะการฝึกคือ การพัฒนาวิทยายุทธไปสู่ความเก่ง พัฒนาทักษะ กล้ามเนื้อและ
พรสวรรค์ทางดนตรีให้เจริญไปในทางที่ถูกต้อง

2. สถานที่ฝึก ควรเป็นสถานที่ที่สงบ สามารถสร้างสมาธิในการฝึกโดยไม่มีสิ่งใดมา
รบกวน หรือไม่รบกวนผู้อื่น ห้องฝึกควรเป็นห้องส่วนบุคคล อากาศถ่ายเทได้สะดวก อุณหภูมิที่
เหมาะสมคือ 75 องศาฟาเรนไฮต์

3. การฝึกปฏิบัติควรฝึกเป็นกิจวัตรประจำวัน ควรฝึกอย่างน้อยวันละ 2 ชั่วโมง การฝึกควร
อย่างยิ่งที่จะฝึกอย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่ฝึกเมื่อรู้สึกเหนื่อยควรหยุดพักเพราะไม่มีประโยชน์ที่จะฝึก
เมื่อร่างกายอ่อนเพลียไม่สามารถควบคุมได้ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ผลน้อย นอกจากจะทำให้เหนื่อย
มากขึ้นแล้ว ยังทำให้จิตใจเบื่อง่ายต่อการฝึกอีกทอดหนึ่ง ฟังระลึกเสมอว่า การฝึกจะสมบูรณ์ก็
ต่อเมื่อ ร่างกายและจิตใจสมบูรณ์

4. ลักษณะนิสัยที่ดีในการฝึก

4.1 การฝึกที่ดีต้องคำนึงถึงคุณภาพการฝึกเป็นสำคัญ ระยะเวลาที่ใช้ฝึกขึ้นอยู่กับ
สมาธิใช้เวลาสั้นแต่มีสมาธิขอมดีกว่าใช้เวลานานแต่ไม่มีสมาธิ

4.2 ฝึกด้วยอัตราจังหวะช้า ถือว่าเป็นหัวใจของการฝึก เพราะการฝึกช้าๆ มีโอกาส
แก้ไขข้อบกพร่อง สามารถสร้างสมาธิในการฝึกได้

4.3 ฝึกจุดอ่อน วลีที่ยาก กระสวนจังหวะที่ปฏิบัติไม่ถูก

4.4 ใช้เครื่องเคาะจังหวะและเครื่องตั้งเสียงในการฝึก ต้องมีเครื่องเคาะจังหวะควบคุมการ
ฝึกด้วยตลอดเวลาเพื่อสร้างความแม่นยำของจังหวะ นอกจากนี้ควรมีเครื่องตั้งเสียงเพื่อฝึกให้เคยกับ
เสียงที่ถูกต้อง

4.5 ทุกครั้งที่ฝึกควรมีกระจก เพราะกระจกเป็นครูที่จะบอกให้เราทราบ ว่า ท่านั่ง
ในการฝึกปฏิบัติถูกต้องหรือไม่

4.6 มีทัศนคติที่ดีต่อการฝึก นอกจากสร้างสมาธิที่ดีในการฝึกแล้ว ควรสร้างทัศนคติที่
ดีต่อการฝึก ฝึกเพื่อดนตรี ไม่ควรฝึกเพราะถูกบังคับ หรือฝึกดนตรีเพราะฐานะทางสังคม

4.7 บันทึกเทปทุกครั้งที่ฝึก เพื่อฟังและแก้ไขข้อบกพร่องในการฝึกครั้งต่อไป

4.8 ฝึกความจำโดยฝึกวลีสั้น ๆ 10 เทียว (ดู โน้ต 10 เทียว อาศัยความจำ 10 เทียว และอีก 10 เทียว ดู โน้ต อีกครั้งหนึ่ง)

5. การฝึกทุกครั้ง ควรจัดตารางว่า ฝึกอะไรบ้าง นานเท่าใด ไม่ควรฝึกอย่างใดอย่างหนึ่งอย่างเดียวนานเกินไปหน้าต่อการฝึก

รูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติ

แฮร์โรว์ (Harrow, 1972, p.96-99) ได้จัดลำดับขั้นของการเรียนรู้ทางทักษะปฏิบัติ โดยเริ่มจากระดับที่ซับซ้อนน้อยไปจนถึงระดับที่มีความซับซ้อนมากซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 5 ขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนการเลียนแบบ เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนสังเกตการกระทำที่ต้องการให้ผู้เรียนทำได้ ซึ่งผู้เรียนย่อมจะรับรู้หรือสังเกตเห็นรายละเอียดต่างๆ ได้ไม่ครบถ้วนแต่อย่างน้อยผู้เรียนจะสามารถบอกได้ว่า ขั้นตอนหลักของการกระทำนั้นๆ มีอะไรบ้าง

2. ขั้นตอนการลงมือกระทำตามคำสั่ง เมื่อผู้เรียน ได้เห็นและสามารถบอกขั้นตอนของการกระทำที่ต้องการเรียนรู้ แล้วให้ผู้เรียนลงมือทำโดยไม่มีแบบอย่างให้ผู้เรียนอาจลงมือทำตามคำสั่งของผู้สอน หรือทำตามคำสั่งของผู้เขียนไว้ในคู่มือก็ได้ การลงมือปฏิบัติตามคำสั่งนี้ แม้ผู้เรียนจะยังไม่สามารถทำได้อย่างสมบูรณ์ แต่อย่างน้อยผู้เรียนก็ได้ประสบการณ์ในการลงมือกระทำและค้นพบปัญหาต่างๆ ซึ่งช่วยให้เกิดการเรียนรู้ และการปรับการกระทำให้ถูกต้องสมบูรณ์ขึ้น

3. ขั้นตอนการกระทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์ (Precision) ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนจะต้องฝึกฝนจนสามารถทำสิ่งนั้นๆ ได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์ โดยไม่จำเป็นต้องมีแบบอย่างหรือคำสั่งนำทางการกระทำ การกระทำที่ถูกต้องแม่นยำตรง พอดี สมบูรณ์แบบ เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ในขั้นนั้น

4. ขั้นตอนการแสดงออก (Articulation) ขั้นนี้มีขั้นที่ผู้เรียนมี โอกาสได้ฝึกฝนมากขึ้น จนกระทั่งสามารถทำสิ่งนั้นๆ ได้ถูกต้องสมบูรณ์แบบอย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว ราบรื่น และด้วยความมั่นใจ

5. ขั้นตอนการกระทำอย่างเป็นธรรมชาติ (Naturalization) ขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสามารถกระทำสิ่งนั้นๆ อย่างสบายเป็น ไปอย่างอัตโนมัติโดยไม่รู้สึกรู้ว่าต้องใช้ความพยายามพิเศษ ซึ่งต้องอาศัยการปฏิบัติบ่อยๆ ในสถานการณ์ต่างๆ ที่หลากหลาย

ซิมป์สัน (Simpson, 1972) กล่าวว่า ทักษะปฏิบัตินี้สามารถพัฒนาได้ด้วยการฝึกฝน ซึ่งหากได้รับการฝึกฝนที่ดีแล้ว จะเกิดความถูกต้อง ความคล่องแคล่ว ความเชี่ยวชาญชำนาญการ และความ

คงทน ผลของพฤติกรรมหรือการกระทำสามารถสังเกตได้จากความรวดเร็ว ความแม่นยำ ความแรง หรือความราบรื่นในการจัดการ ซึ่งกระบวนการเรียนการสอนของรูปแบบมีทั้งหมด 7 ขั้นตอน

1. ขั้นการรับรู้ (Perception) เป็นขั้นการให้ผู้เรียนรับรู้ในสิ่งที่จะทำ โดยให้ผู้เรียน สังเกตการณ์ทำงานนั้นอย่างตั้งใจ

2. ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม (Readiness) เป็นขั้นการปรับตัวให้พร้อมเพื่อการทำงาน หรือแสดงพฤติกรรมนั้นๆ ทางด้านร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ โดยการปรับตัวให้พร้อมที่จะทำการ เคลื่อนไหวหรือแสดงสิ่งนั้นๆ และมีจิตใจและสภาวะอารมณ์ที่ดีต่อการที่จะกระทำหรือแสดงทักษะ นั้นๆ

3. ขั้นตอนการสนองตอบภายใต้การควบคุม (Guided Response) เป็นขั้นที่ให้โอกาสแก่ ผู้เรียนในการตอบสนองสิ่งที่รับรู้ ซึ่งอาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนเลียนแบบการกระทำ หรือแสดงทักษะ นั้นๆ หรืออาจใช้วิธีการให้ผู้เรียนลองผิดลองถูก (Trial and Error) จนกระทั่งสามารถตอบสนองได้ อย่างถูกต้อง

4. ขั้นการให้ลงมือกระทำจนกลายเป็นกลไกที่สามารถกระทำตัวเอง (Mechanism) เป็นขั้นที่ ช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติและเกิดความเชื่อมั่นในการทำสิ่งนั้นๆ

5. ขั้นการกระทำอย่างชำนาญ (Complex Overt Response) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน การกระทำนั้นๆ จนผู้เรียนสามารถทำได้อย่างคล่องแคล่ว ชำนาญเป็นไปโดยอัตโนมัติ และด้วยความเชื่อมั่นในตนเอง

6. ขั้นการปรับปรุงและประยุกต์ใช้ (Adaptation) เป็นขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะ หรือแนวการปฏิบัติของตนให้ดียิ่งขึ้นและประยุกต์ใช้ทักษะที่ตนได้รับการพัฒนาในสถานการณ์ ต่างๆ

7. ขั้นการคิดริเริ่ม (Origination) เมื่อผู้เรียนสามารถปฏิบัติหรือกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่าง ชำนาญหรือปรับกระบวนการนั้นๆ ให้เป็นไปตามที่ตนต้องการ

สรุปได้ว่าการเรียนการสอนด้านปฏิบัตินั้นผู้เรียนควรได้เรียนได้ฝึกฝนปฏิบัติกับเครื่องมือ จริง เครื่องดนตรีหรืออุปกรณ์ ต้องมีคุณภาพแต่ขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านการเงินของผู้เรียนหรือสถาบัน ว่าสามารถสนับสนุนได้มากน้อยเพียงไร มีการปลุกฝังการเก็บรักษา การปฏิบัติต่อเครื่องดนตรีที่ ถูกต้องโดยมีอาคารสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางที่เหมาะสม และสิ่งสำคัญต่อการ เรียนปฏิบัติเฉพาะทางคือ ผู้สอนซึ่งควรเป็นผู้ที่มีความชำนาญเฉพาะทางเครื่องมือที่ปฏิบัติและต้อง ถ่ายทอดความรู้ ขั้นตอน ระเบียบวินัยในการปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความ เข้าใจจนสามารถปฏิบัติได้ทั้งแบบกลุ่มและแบบเดี่ยวรวมไปถึงบทฝึกหรือตำรา สำหรับการฝึก

ปฏิบัติที่ถูกต้องสอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชาที่เรียนเพื่อที่ผู้เรียนจะปฏิบัติอย่างถูกต้องและผู้สอนสามารถประเมินผลได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศไทย

บุญพิศ นัยน์พานิช (2543) ได้สำรวจความพึงพอใจการบริการของผู้บริการโครงการศึกษาคณตรีสำหรับบุคคลทั่วไป วิทยาลัยภูมิพลสังคีต มหาวิทยาลัยมหิดลและปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้อง โดยการใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน พบว่าผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในบริการสูงทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับ ดังนี้ ความพึงพอใจด้านบริการ สถานที่ ธุรการ วิชาการ บุคลากร และด้านข้อมูลที่ได้รับจากการบริการ งานค้นคว้าได้เสนอแนะต่อการดำเนินงานว่าควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนางานวิชาการอย่างต่อเนื่องควรพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพในการทำงานเพิ่มขึ้นจัดการบริหารงานให้เป็นระบบมากขึ้น

ปนัดดา พ่วงพี (2543) ศึกษาทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์-ดนตรีของนักเรียนนักศึกษา ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพ ผลการศึกษาปรากฏผลดังนี้ (1) นักเรียน นักศึกษาระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์ มีทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรีและเมื่อพิจารณาจำแนกตามตัวแปรอิสระพบว่า นักเรียนนักศึกษาทุกกลุ่มมีทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์-ดนตรี (2) นักเรียน นักศึกษาทุกชั้นปีมีทัศนคติด้านการเรียนนาฏศิลป์-ดนตรีไม่แตกต่างกัน (3) นักเรียนนักศึกษาสาขาดุริยางค์สากลมีทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์-ดนตรีสูงกว่านักเรียน นักศึกษาสาขานาฏศิลป์ไทย (4) นักเรียน นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนคติต่อการเรียนนาฏศิลป์-ดนตรีสูงกว่านักเรียน นักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (5) นักเรียน นักศึกษาที่เข้าศึกษาเนื่องจากมีความมุ่งมั่นในการเรียนและอาชีพมีทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์-ดนตรีสูงกว่านักเรียน นักศึกษาที่เข้าศึกษาเพราะได้รับการสนับสนุนจากบุคคลอื่น (6) นักเรียน นักศึกษา ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางและชั้นสูงมีความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในวิทยาลัยในระดับมากโดยเฉพาะด้านสังคมและด้านวิชาการ (7) ทัศนคติต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์-ดนตรีมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับความพึงพอใจต่อประสบการณ์ในวิทยาลัยของนักเรียน นักศึกษา

นฤมาน นาอะสุนทรกุล (2545) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนสาขาเลขานุการของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี ใน 5 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านครู ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสภาพแวดล้อม

ในการเรียน และด้านวัดผลและประเมินผล และเปรียบเทียบความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาเลขานุการ โดยจำแนกตามพื้นฐานความรู้เดิม ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง ผลการศึกษาวิจัยพบว่า นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาเลขานุการ ด้านหลักสูตร ด้านครู ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอนด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และด้านวัดผลและประเมินผลโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก และนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6) มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยรวมด้านหลักสูตร ด้านสภาพแวดล้อมในการเรียน และด้านวัดผลและประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อัญชลี พรหมพรายและคณะ (2548, น.18-19) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านบุคคล ด้านสถานที่ ด้านสื่อวัสดุ ด้านงบประมาณ ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านบุคคล พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านบุคคลอยู่ในระดับมาก และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการเรียนการสอนของอาจารย์ทุกข้ออยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน โดยทั้งสองด้านนี้จะมีผลสอดคล้องกัน คือ วุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้สอนน่าจะมีผลให้อาจารย์มีความรู้เรื่องเทคนิควิธีการสอนและดำเนินการสอนตามกระบวนการที่ได้แก่มีการชี้แจงแผนการสอน อธิบายจุดประสงค์การเรียนและเกณฑ์การวัดผลประเมินผลให้นักศึกษาทราบ มีเทคนิคการสอนและกิจกรรมการเรียนที่หลากหลายมีความเหมาะสมกับเนื้อหา รวมทั้งพึงพอใจในบุคลิกของอาจารย์ผู้สอน

2. ด้านสถานที่ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านสถานที่ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง นักศึกษาที่มีความพึงพอใจมากกับสถานที่ตั้งของอาคาร และจำนวนเก้าอี้ในห้องเรียน ส่วนความพึงพอใจที่มีต่อโรงฝึกงาน นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับต่ำ

3. ด้านสื่อวัสดุ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านสื่อวัสดุอยู่ในระดับปานกลางสิ่งที่นักศึกษาพึงพอใจมากที่สุดคือ ความทันสมัยของสื่อที่ใช้สอน ส่วนที่นักศึกษามีความพึงพอใจในลำดับสุดท้ายคือ ความเพียงพอของเครื่องจักรต่อจำนวนนักศึกษา

4. ด้านงบประมาณ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านงบประมาณทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง ระดับความพึงพอใจระดับที่ต่ำที่สุด ได้แก่ การแจ้งรายละเอียดของยอดงบประมาณต่าง ๆ ต่อ นักศึกษา

วิรัตน์ เศรษฐสภาพร (2549, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี ตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรีปีการศึกษา 2549 ใน 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของครู 2) ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน และ 3) ด้านการบริการทั่วไป ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมของครู ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.10) เมื่อแยกเป็นประเด็นสำคัญตามลำดับ พบว่า ครูสามารถตอบคำถามเกี่ยวกับการในห้องเรียนได้เป็นอย่างดี (ค่าเฉลี่ย 4.25) ครูให้คำแนะนำ ปรีกษา และช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ ได้ (ค่าเฉลี่ย 4.11) ครูเข้าและออกจากห้องเรียนตรงต่อเวลา (ค่าเฉลี่ย 4.07) และครูมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการสอน (ค่าเฉลี่ย 4.00)

ด้านที่ 2 ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.85) เมื่อแยกเป็นประเด็นสำคัญตามลำดับ พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูส่งเสริมให้มีโอกาสฝึกการทำงานเป็นทีม ความมีวินัย และความรับผิดชอบ (ค่าเฉลี่ย 4.09) รองลงมาคือ ครูจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนเชื่อมโยงหรือประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนในชีวิตจริง (ค่าเฉลี่ย 3.87) และมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครูให้โอกาสกับผู้เรียนในการกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้และวางแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.76)

ด้านที่ 3 ด้านการบริการทั่วไปของสาขางาน ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจในภาพรวม อยู่ในระดับพึงพอใจปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.48) เมื่อแยกเป็นประเด็นสำคัญ พบว่า มีความพึงพอใจในระดับมากคือ ครูมีการแนะนำการวางตัวตลอดจน กฎ ระเบียบ ในแผนกวิชา ครูแสดงความรู้สึกรักเป็นกัลยาณมิตรกับนักเรียนนักศึกษาในสาขางาน ครู มีการจัดเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพมีความเหมาะสม ภายในห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ เพียงพอต่อจำนวนผู้เรียน การจัดสิ่งแวดล้อมและการจัดบรรยากาศการเรียนการสอนมีความเหมาะสม และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง คือ มีบอร์ดสำหรับการติตข่าวสารประชาสัมพันธ์ ครู มีการจัดเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่จำเป็นต่อวิชาชีพมีความเพียงพอจัดพื้นที่ในการฝึกภาคปฏิบัติเหมาะสมกับจำนวน ผู้เรียน มีการจัดวางถังขยะในตำแหน่งที่เหมาะสม มีการติดตั้งตู้ยาและอุปกรณ์อย่างเพียงพอภายในสาขาวิชา และมีห้องน้ำห้องส้วมที่มีความสะอาดเพียงพอและเหมาะสม

รัตนา พรหมภาพ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 ทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก โดย

เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ด้านผู้สอน 2. ด้านรายวิชาในหลักสูตร 3. ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน 4. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และ 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ที่มีต่อการให้บริการของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2550 ผลการศึกษาพบว่า 1) นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นิสิตความพึงพอใจในระดับมาก 2 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ และด้านอาจารย์ที่ปรึกษา และมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสวัสดิการนิสิต/กิจกรรม ด้านการบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ และด้านสภาพแวดล้อม 2) นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2550 ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน 3) นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 2 ที่ศึกษาในระบบการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการให้บริการของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2550 ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2551) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551 ผลการศึกษาพบว่า 1) ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคามในภาพรวมทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์และด้านการประเมินผลการเรียน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านสวัสดิการและกิจกรรมนิสิต 2) นิสิตระดับปริญญาตรี ศึกษาในกลุ่มสาขาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันไป 3) นิสิตระดับปริญญาตรีศึกษาในระบบการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษา ทั้งโดยภาพรวม และรายด้าน แตกต่างกันไป

เพิ่มศักดิ์ บัวส่อง. (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนของนักศึกษาจากประเทศกัมพูชาที่ศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษาจากประเทศกัมพูชาที่มาศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสถานศึกษา การใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนและการสอนของครูโดยรวมอยู่ในระดับมาก และนักศึกษาดังกล่าวมีมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม จริยธรรมและความรู้โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนเห็นว่านักศึกษาจากกัมพูชามีคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปาน

กลาง สถานประกอบการเห็นว่านักศึกษาภูมิพู่ชาที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก 2) นักศึกษาภูมิพู่ชาที่ศึกษาในอาชีวศึกษาตรีสะเกษ เห็นว่าสถาบันศึกษาอาชีวศึกษาตรีสะเกษ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเอาใจใส่ดูแลของสถานศึกษา และครู- อาจารย์โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 3) ความคิดเห็นจากผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่ต่อนักศึกษาจากประเทศภูมิพู่ชา ที่ศึกษาในอาชีวศึกษาตรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 4) ความคิดเห็นจากสถานประกอบการ ต่อนักศึกษาจากประเทศภูมิพู่ชาที่ศึกษา ในอาชีวศึกษาตรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 5) ความคิดเห็นจากเพื่อนนักศึกษาไทยต่อนักศึกษาประเทศภูมิพู่ชาที่ศึกษาในอาชีวศึกษาตรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยสรุป นักศึกษาจากประเทศภูมิพู่ชา มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา และเห็นว่าสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเอาใจใส่ของครู- อาจารย์อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

งานวิจัยต่างประเทศ

ซีเวลล์ (Sewell, 1971, p.393) ได้ทำการศึกษาความไม่เท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษากับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาในรัฐวิสคอนซิน จำนวน 90,000 คน พบว่า พื้นฐานทางเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว (สถานะทางสังคม การศึกษา อาชีพ รายได้) มีอิทธิพลต่อการได้รับการศึกษาต่อ โดยการกระตุ้นของการศึกษาของครอบครัว ครู และแผนการศึกษาของเพื่อน มีผลต่อพื้นฐานเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนอย่างมาก และบุคคลที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดคือมารดา รองลงไปคือครู และเพื่อนตามลำดับ

ฟรานซ์ เราส์เชอร์ และกอร์ดอน ซอว์ (Frances Rauscher and Gordon Shaw, 1997, p.2) ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยเออร์ไว รัฐแคลิฟอร์เนีย (University of Irvine, California) ศึกษาผลของดนตรีที่มีต่อการพัฒนาสมองในเด็กอนุบาล โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เรียนปฏิบัติเกี่ยวกับเปียโน และร้องเพลง กลุ่มที่ 2 เรียนปฏิบัติเดี่ยวคอมพิวเตอร์ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ได้เรียนวิชาใดเลย ผลการวิจัย พบว่า ภายหลังจากการเรียนเป็นเวลา 6 เดือน นักเรียนในกลุ่มที่ 1 มีคะแนนผลการทดสอบความสามารถในการคิด และมิติสัมพันธ์ (Spatial-Temporal) ร้อยละ 34 ซึ่งสูงกว่านักเรียนในกลุ่มอื่นๆ สรุปผลได้ว่า ดนตรีมีผลต่อการพัฒนาสมองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการคำนวณ วิทยาศาสตร์ และวิศวกรรมศาสตร์

สรุปได้ว่าจากผลการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ ก็ได้รายงานความสอดคล้องด้านความพึงพอใจและการเรียนการสอนที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เช่น

ด้านผู้สอน ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน
ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ทั้งด้านทฤษฎีและทักษะที่มี
ประสิทธิภาพและเกิดผลด้านการพัฒนาในอนาคตอีกด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะคนตรีในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ภาคเรียนที่ 1/2555 จำนวน 166 คน (ข้อมูลจากระบบบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ (<http://reg.tsu.ac.th/registrar/home.asp>))

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยอาศัยกรอบเนื้อหาจากแนวคิดและทฤษฎีรวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ตอนได้ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล เกี่ยวกับ ชั้นปี กลุ่มเครื่องมือเอก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนและการแปลความหมาย

เกณฑ์การให้คะแนน โดยใช้แบบวัดที่มีการประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด และมีเกณฑ์การให้คะแนน ลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 67-71) ดังนี้

ระดับความพึงพอใจ	การให้คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

การแปลความหมาย การแปลความหมายของคะแนนเพื่อจัดระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ย ลิเคิร์ต (Likert Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 67-71) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1.00 - 1.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
2.50 - 3.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
4.50 - 5.00	หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเพิ่มเติมนอกเหนือจากแบบสอบถามในตอนต้นที่ 2

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสารต่าง ๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจฉบับร่าง โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจด้านการเรียนการสอนทักษะดนตรี 3 ด้าน คือด้านการจัดการเรียนการสอน, ด้านทักษะดนตรีและด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

3. ขอคำปรึกษากับคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการใช้ภาษา ซึ่งมี 3 ด้าน ทั้งหมดจำนวน 20 ข้อดังนี้

3.1 ด้านการจัดการเรียนการสอน จำนวน 12 ข้อ

3.2 ด้านทักษะคนตรี จำนวน 4 ข้อ

3.3 ด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน จำนวน 4 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขปรับปรุงและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่านตามมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาได้แต่งตั้งพิจารณาตรวจสอบเชิงพินิจ (Face Validity) และพิจารณาเป็นรายข้อว่าแต่ละข้อมีความสอดคล้องตามนิยามศัพท์ของการวิจัยหรือไม่ โดยพิจารณาจากเกณฑ์น้ำหนักคะแนนของพวงรัตน์ (2540, น.124)

คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องตามวัตถุประสงค์

คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

นำผลการพิจารณาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์และเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องที่มีค่า 0.5 หรือมากกว่าขึ้นไป เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วทดลองใช้ (Try Out) กับนิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 40 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

6. นำผลข้อมูลที่ได้อำนาจวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 2 โดยใช้สถิติวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2543, น.218) ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบัค (Cronbach) เท่ากับ 0.89 และนำมาปรับปรุงแก้ไข

7. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เตรียมการวิจัยตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อขอหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ และขอความอนุเคราะห์ต่อสาขาวิชาศึกษาศาสตร์(สาคร) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลความพึงพอใจของนิสิต

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเองช่วงเดือน ตุลาคม 2555 ถึง พฤศจิกายน 2555

3. เมื่อผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามได้ทั้งหมดแล้ว ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย (Mean) } ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

1.1 ร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2552, น.46)

สูตรหาค่าเฉลี่ยประชากร (μ)

$$\mu = \frac{\sum X_i}{N}$$

เมื่อ	μ	แทน	ค่าเฉลี่ยประชากร
	$\sum X_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	ขนาดของประชากร

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2552 , น.72)

สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานประชากร (σ)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum (X_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ	σ	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
	X_i	แทน	ค่าของข้อมูลตัวที่ i
	μ	แทน	ค่าเฉลี่ยประชากร
	N	แทน	ขนาดของประชากร

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาความตรงเชิงพินิจ (Face Validity) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

$$IOC = \frac{\sum r}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 การทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่าโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

โดย α แทน ค่าความเชื่อมั่น

K แทน จำนวนข้อ

S_i^2 แทน ผลรวมความแปรปรวนแต่ละข้อ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลของประชากร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ไว้
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละของตัวแปร ชั้นปี กลุ่มเครื่องมือเอก แล้วนำเสนอข้อมูลรูปแบบตารางประกอบความเรียง
3. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แล้วหาค่าเฉลี่ย (Mean) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความพึงพอใจของประชากรที่ตอบแบบสอบถามแล้วนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบความเรียง
4. วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชากรตามตัวแปร ชั้นปี กลุ่มเครื่องมือเอก เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 แล้วนำเสนอข้อมูลรูปแบบตารางประกอบความเรียง

5. นำแบบสอบถามในตอนที 3 คือ ข้อเสนอแนะต่างๆของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นปลายเปิด (Open Ended) มาแจกแจงความถี่ที่ซ้ำๆหรือใกล้เคียงกันมาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาจากจำนวนความถี่ แล้วนำมาสรุปในรูปแบบความเรียง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนทักษะดนตรี หลักสูตรดุริยางคศาสตร์สากล มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ทางสถิติเพื่อเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูล ดังนี้

N	แทน	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size)
F	แทน	ค่าความถี่ (Frequency)
μ	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
σ	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นนิสิตที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ภาคเรียนที่ 1/2555 จำนวน 144 คน (ข้อมูลจากระบบบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยทักษิณ (<http://reg.tsu.ac.th/registrar/home.asp>))

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ	
ระดับชั้นปีที่	ชั้นปีที่ 1	30	20.83
	ชั้นปีที่ 2	35	24.31
	ชั้นปีที่ 3	48	33.33
	ชั้นปีที่ 4	31	21.53
	รวม	144	100.0
เครื่องมือเอก	กลุ่ม 1 Piano	4	2.8
	กลุ่ม 2 Classic Guitar	11	7.6
	กลุ่ม 3 Woodwind	15	10.4
	กลุ่ม 4 Bass/Jazz	21	14.6
	กลุ่ม 5 Electric Guitar	31	21.5
	กลุ่ม 6 High Brass	12	8.3
	กลุ่ม 7 Low Brass	7	4.9
	กลุ่ม 8 Drum Set	28	19.4
	กลุ่ม 9 Voice	14	9.7
	กลุ่ม 11 String	1	0.7
รวม	144	100.0	

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นนิสิตในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 48 คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา เป็นนิสิตในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 24.3 และ เครื่องมือเอก ส่วนใหญ่เป็น กลุ่ม 5 Electric Guitar จำนวน 31 คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมา กลุ่ม 8 Drum Set จำนวน 28 คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ กลุ่ม 4 Bass/Jazz จำนวน 21 คิดเป็นร้อยละ 14.6 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ในรายด้าน

รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน	4.18	0.87	มาก
2. ด้านทักษะดนตรี	3.94	0.68	มาก
3. ด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน	3.92	0.76	มาก
ภาพรวม	4.01	0.77	มาก

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ในรายด้าน โดยภาพรวมพบว่า นิสิตนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ($\mu = 4.1$, $\sigma = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\mu = 3.92-4.18$) โดยด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.87$) ส่วนด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 3.92$ $\sigma = 0.76$)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียน การสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อคำถาม	ระดับความพึงพอใจ		
	μ	σ	แปลผล
1. ด้านการจัดการเรียนการสอน			
1.1 ผู้สอนดูแลเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิต	4.19	1.02	มาก
1.2 ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี	4.38	0.87	มาก
1.3 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาตาม ประมวลรายวิชาชัดเจน	4.25	0.90	มาก
1.4 ผู้สอนแจ้งเกณฑ์และวิธีการประเมินผลล่วงหน้าและชัดเจน	4.22	0.94	มาก
1.5 ผู้สอนเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา	4.00	1.00	มาก
1.6 ผู้สอนสอนเนื้อหาครบถ้วนตามประมวลรายวิชา	4.03	0.99	มาก
1.7 ผู้สอนสอนเนื้อหาทันสมัยหรือใช้ผลงานวิจัยประกอบการสอน	3.99	0.95	มาก
1.8 ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตคิดวิเคราะห์และทำงานร่วมกัน	4.19	0.88	มาก
1.9 ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสมและสอดคล้อง กับเนื้อหาวิชา	4.11	0.91	มาก
1.10 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.53	0.74	มากที่สุด
1.11 ผู้สอนประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบและเหมาะสม	4.22	0.85	มาก
1.12 จากลักษณะการสอน ผู้สอนเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	4.17	0.93	มาก

จากตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียน การสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้านการจัดการเรียนการสอน โดยภาพรวม พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99-4.83$) โดยนิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ผู้สอนเปิด โอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.74$)

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียน การสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้านทักษะดนตรี

ด้าน	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		μ	σ	แปลผล
2.	ด้านทักษะดนตรี			
	2.1 นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของตัวโน้ตได้ อย่างถูกต้อง	4.04	0.80	มาก
	2.2 นิสิตสามารถฝึกปฏิบัติตามบทฝึกได้อย่าง ถูกต้อง	3.99	0.83	มาก
	2.3 นิสิตเข้าใจถึงหลักปฏิบัติเครื่องดนตรีตาม เครื่องหมาย ต่างๆของโน้ต ได้อย่างถูกต้อง	3.89	0.81	มาก
	2.4 นิสิตสามารถบรรเลงบทเพลงตามที่กำหนดได้ อย่างถูกต้อง	3.85	0.84	มาก
	ภาพรวม	3.94	0.68	มาก

จากตารางที่ 4 ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้าน ทักษะดนตรี โดยภาพรวม พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.94$, $\sigma = 0.68$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\mu = 3.85-4.04$) โดยนิสิต มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องตัวโน้ตได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.80$) ส่วน นิสิตสามารถบรรเลงเพลงที่กำหนดได้อย่างถูกต้องมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 3.85$, $\sigma = 0.84$)

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของ ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียน การสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

ด้าน	รายการ	ระดับความพึงพอใจ		
		μ	σ	แปลผล
3.	ความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน			
	4.1 เครื่องดนตรีมีความพร้อมด้านคุณภาพ	3.74	1.02	มาก
	4.2 เครื่องดนตรีมีจำนวนที่เพียงพอสำหรับการฝึกซ้อม นิสิต	3.54	1.18	มาก
	4.3 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีความเหมาะสม ทันสมัย พร้อมใช้งาน	3.78	0.98	มาก
	4.4 อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับ เนื้อหา	4.10	0.88	มาก
	ภาพรวม	3.92	0.76	มาก

จากตารางที่ 5 ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน โดยภาพรวม พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\mu = 3.54-4.10$) โดยอาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหามีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.88$) ส่วนเครื่องดนตรีมีจำนวนเพียงพอสำหรับการฝึกซ้อมนิสิตมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 3.54$, $\sigma = 1.18$)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น

ข้อเสนอแนะต่างๆของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ได้ข้อมูลที่มีความถี่ที่ซ้ำๆหรือใกล้เคียงกันแล้วนำมาจัดเป็นหมวดหมู่แล้วลำดับความสำคัญโดยพิจารณาจากจำนวนความถี่แล้วนำมาสรุปเพื่อให้ได้ข้อมูลข้อเสนอแนะที่ตรงตามเครื่องมือจึงแบ่งตามกลุ่มเครื่องมือเอกที่นิสิตตอบแบบสอบถามได้ดังต่อไปนี้

1. กลุ่ม 1 Piano

นิสิตต้องการให้อาจารย์ผู้สอนทวนคณให้เต็มที่และควรมีการให้โน้ตเพลงสำหรับ Accompaniment ล่วงหน้าให้เร็วกว่านี้

2. กลุ่ม 2 Classic Guitar

ควรมีวิद्यากรจากภายนอกมาให้ความรู้ในการแนะนำเพิ่มเติมและควรเพิ่มหน่วยกิตในรายวิชานี้ควรมีการจัดสอบทุกเดือนและให้มีการแสดงนอกชั้นเรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงและเป็น การสร้างแรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการเรียน ควรมีห้องซ้อมและอุปกรณ์ให้เพียงพอ สำหรับการเรียนของนิสิต

3. กลุ่ม 3 Woodwind

3.1 ควรมีวิद्यากรเฉพาะเครื่องมือเอกในการเรียนการสอนและการ Work Shop ของแต่ละเครื่องมือเอกเพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้และมุมมองใหม่ๆเพื่อการพัฒนาทางด้าน ทักษะดนตรี ผู้สอนควรมีการดูแลเอาใจใส่ในนิสิตแนะนำเทคนิคต่างๆที่มีการมุ่งเน้นการสอนส่วนตัว เพราะพื้นฐานของนิสิตไม่เท่ากัน ควรเข้มงวดด้านวินัยในการเข้าเรียนของนิสิต ควรมีความชัดเจน ด้านสัดส่วนของคะแนนแต่ละด้านที่มากกว่านี้ โดยมีเนื้อหาและสื่อการสอนที่เหมาะสม ตรงตาม เครื่องมือเอกที่เรียน มีการสาธิตและปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่างพร้อมกันและทำการสอนอย่าง สม่ำเสมอตรงตามตารางเรียนและเท่าเทียมกัน เพื่อไม่ให้ล่าช้าในการเรียนการสอน

3.2 อุปกรณ์ดนตรีไม่เพียงพอสำหรับนิสิตและควรมีการจัดเวลาการเบิกอุปกรณ์ ดนตรีและการเปิด-ปิดห้องซ้อมในการเรียนการสอนที่ชัดเจนและมีเวลาที่มากกว่านี้ และควรมีเวลา ในการเรียนที่มากขึ้น

4. กลุ่ม 4 Bass/Jazz

4.1 ควรมีการเรียนการสอนที่มากขึ้น เพลงที่หลากหลายแนวเพลง ทันสมัย การสอนที่ เกี่ยวกับเทคนิคการวิเคราะห์และประยุกต์ในแนวเพลงต่างๆเพื่อให้เรียนรู้และเข้าใจแนวเพลงต่างๆ ควรมี การ Work Shop อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจในการฝึกซ้อม สร้างโอกาสในการเรียนรู้ ผู้ระดับสากลและควรมีการจัดการสอบที่ไม่ทับซ้อนกันกับเครื่องมือเอกอื่นเพราะต้องสอบ (Back up)

ให้กับเครื่องมือเอกอื่นในการสอบด้วยและควรเป็นเพลงแนวเดียวกันกับเครื่องมือเอกอื่น เช่น กีตาร์ กลอง เป็นต้น เพราะเวลาสอบจะได้ไม่สับสน โดยมีอาจารย์ผู้สอนเครื่องมือเอกที่ตรงกับแนวเพลง นั้นๆและควรมีการจัดแสดงทุกสัปดาห์

4.2 มีอุปกรณ์ดนตรีที่ไม่เพียงพอ ห้องเรียนมีขนาดที่แคบเกินไป ควรมีห้องเรียนที่เหมาะสมกว่านี้ และควรมีรายวิชาโปรแกรมดนตรี เพราะนิสิตต้องใช้แต่ยังไม่มีความรู้ในเรื่องนี้

5. กลุ่ม 5 Electric Guitar

5.1 ควรทำการสอนอย่างสม่ำเสมอและมากกว่านี้ เพิ่มเนื้อหาด้านทฤษฎีสำหรับ เครื่องมือเอกนี้และควรมีวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติมเพื่อได้เปิดโลกทัศน์ทางดนตรีและได้มีการ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการศึกษานอกชั้นเรียนและมีการส่งเสริมกิจกรรมการแสดงดนตรีให้ มากกว่านี้

5.2 ควรมีอุปกรณ์ ห้องซ้อมให้เพียงพอสำหรับการเรียนการสอน ควรมีการจัด ตารางห้องซ้อมที่สะดวกและเป็นระบบเพื่อป้องกันการลัดคิวในการใช้ห้องและควรเปิดใน วันหยุดราชการ และเปิดห้องเปียโนเพื่อใช้ในการฝึกซ้อมส่วนตัว

6 .กลุ่ม 6 High Brass

6.1 ควรเพิ่มเวลาการสอนส่วนตัว และเพิ่มรายละเอียด(ความยากของเพลง) และมีความ หลากหลายแนวเพลงเพื่อให้ทันสมัยหรือเทียบเท่ากับสถาบันอื่นๆให้มากกว่านี้

6.2 ควรมีอุปกรณ์การเรียนให้เพียงพอสำหรับนิสิต

7 .กลุ่ม 7 Low Brass

นิสิตต้องการความรู้ที่มากกว่านี้ ผู้สอนควรเข้าสอนอย่างสม่ำเสมอ อธิบายเทคนิคและหลัก ปฏิบัติให้เข้าใจ มีแบบอย่างการสาธิตและปฏิบัติให้เห็นเป็นตัวอย่างในการเรียนการสอนที่ชัดเจน กว่านี้และควรมีวิทยากรที่ตรงเครื่องมือเอกมาอบรมเพิ่มเติม

8. กลุ่ม 8 Drum set

8.1 ควรนัดสอบแยกชั้นปี เพราะผู้เรียนมีจำนวนมากทำให้ต้องใช้เวลาในการสอบ ที่นาน ทำให้เวลาในการสอบไม่เพียงพอจึงทำให้มีการเลื่อนการสอบออกไป ควรมีเวลาในการเรียน และความหลากหลายเพิ่มขึ้นและควรมีกิจกรรมรวมวงดนตรีนอกชั้นเรียน

8.2 ควรมีห้องซ้อม อุปกรณ์ กลองชุด ที่พร้อมใช้ในการเรียนการสอนที่เพียงพอ สำหรับนิสิตห้องซ้อมมีกลิ่นอับ ควรปรับปรุง และควรเปิด 24 ชั่วโมง โดยมีระบบในการใช้ห้องที่ ดีกว่านี้

9. กลุ่ม 9 Voice

9.1 ควรมีการสอนขับร้องหลายๆแนวเพลง มีการเรียนตามแนวเพลงที่ถนัด และมีเวลาเรียนที่มากกว่านี้และควรมีอาจารย์ผู้สอนให้มากกว่านี้เพื่อให้มีทักษะในการร้องที่หลากหลาย และเพิ่มเนื้อหาด้านการแสดงในการเรียนเพื่อให้สามารถแสดงเข้าถึงอารมณ์เพลงและทักษะในการแสดงบนเวทีที่มากขึ้น มีการแสดงดนตรีด้านการขับร้องประสานเสียงเหมือนกับวง Symphonic Band

9.2 ควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอ

10. กลุ่ม 11 String

10.1 ควรมีอาจารย์ด้านเครื่องมือเอกเฉพาะทางโดยตรงในการเรียนการสอน

10.2 สามารถสรุปข้อเสนอแนะทั้งหมดได้ว่าควรมีการปรับปรุงหรือเพิ่มเติมด้านวัสดุอุปกรณ์ ห้องซ้อม และระยะเวลาในการใช้ของแต่ละเครื่องมือที่มีไม่เพียงพอแก่ความต้องการและจำนวนของนิสิตที่มีอยู่รวมไปถึงการจัดระบบการเรียนการสอนที่นิสิตมีความต้องการให้เป็นระบบและมีความเป็นเฉพาะทางด้านเครื่องมือเอกมากกว่าที่เป็นอยู่

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัย เรื่อง ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความพึงพอใจด้านนิสิต ด้านการเรียนการสอน ด้านทักษะดนตรี และด้านเครื่องมือสื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน รายวิชาทักษะดนตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ ผู้วิจัยขอสรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นนิสิตในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 48 คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมาเป็นนิสิตในระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 24.3 และเครื่องมือเอกส่วนใหญ่เป็น กลุ่ม 5 Electric Guitar จำนวน 31 คิดเป็นร้อยละ 21.5 รองลงมา กลุ่ม 8 Drum Set จำนวน 28 คิดเป็นร้อยละ 19.4 และ กลุ่ม 9 Bass/Jazz จำนวน 21 คิดเป็นร้อยละ 14.6 ตามลำดับ

2. ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีในรายด้าน โดยภาพรวม พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.01$, $\sigma = 0.77$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($\mu = 3.92-4.18$) โดยด้านการจัดการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.87$) ส่วนด้านความพร้อมของเครื่องดนตรี สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 3.92$, $\sigma = 0.76$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายคำถามพบว่าในด้านการจัดการเรียนการสอน นิสิตมีความพึงพอใจข้อคำถามอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.99-4.83$) โดยนิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น ($\mu = 4.53$, $\sigma = 0.74$) ในด้านทักษะดนตรีนิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\mu = 3.85-4.04$) โดยนิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องตัวโน้ตได้อย่างถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu = 4.04$, $\sigma = 0.80$) ส่วนนิสิตสามารถบรรเลงเพลงที่กำหนดได้อย่างถูกต้องมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 3.85$, $\sigma = 0.84$) และในด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอน นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกข้อ ($\mu = 3.54-4.10$) โดยอาจารย์ใช้สื่อ

การเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูงสุด ($\mu = 4.10$, $\sigma = 0.88$) ส่วนเครื่องดนตรีมีจำนวนเพียงพอสำหรับการฝึกซ้อมนิสิตมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\mu = 3.54$, $\sigma = 1.18$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีในภาพรวม พบว่ามีระดับความพึงพอใจในระดับ มาก และ ในรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน รองลงมา คือ ด้านทักษะดนตรี และด้านความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน ตามลำดับ เนื่องจาก เนื่องจากสาขาวิชาดุริยางค-ศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถและถ่ายทอดประสบการณ์จริง ให้แก่นิสิตได้อย่างถูกต้อง มีความเป็นกันเอง รับฟังความคิดเห็นของนิสิต มีการเตรียมการสอน ชี้นำสิ่งที่ดีงาม และเป็นประโยชน์ เพื่อที่จะพัฒนาทักษะทางดนตรีของนิสิตตามเครื่องมือให้มีประสิทธิภาพ รวมถึง ต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขเพื่อให้เป็นปัจจุบันมากที่สุด ทันสมัย ทันยุคทันเหตุการณ์มากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา พรหมภาพ (2550, บทคัดย่อ) ได้สำรวจศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรปีการศึกษา 2550 ซึ่ง ผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2550 ทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1. ด้านผู้สอน 2. ด้านรายวิชาในหลักสูตร 3. ด้านวิธีการสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน 4. ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และ 5. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และงานวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของกองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551 ผลการศึกษาพบว่า กองแผนงาน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (2551) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีการศึกษา 2551 ผลการศึกษาพบว่า 1) ความพึงพอใจของนิสิตระดับปริญญาตรีที่มีต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาสารคามในภาพรวมทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านอาจารย์และด้านการประเมินผลการเรียน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ได้แก่ด้านปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน และด้านสวัสดิการและกิจกรรมนิสิต 2) นิสิตระดับปริญญาตรี ศึกษาในกลุ่มสาขาและงานวิจัยของ เพิ่มศักดิ์ บัวส่อง. (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนของนักศึกษาจากประเทศกัมพูชาที่ศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษาจากประเทศกัมพูชา

ที่มาศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและสถานศึกษา การใช้เทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนและการสอนของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และนักศึกษาดังกล่าวมีมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม จริยธรรมและความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ครูผู้สอนเห็นว่านักศึกษาทั้งปวงมีคุณภาพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สถานประกอบการเห็นว่านักศึกษาทั้งปวงมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับมาก 2) นักศึกษาทั้งปวงที่ศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ เห็นว่าสถาบันศึกษาอาชีวศึกษาศรีสะเกษ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การเอาใจใส่ดูแลของสถานศึกษา และครู- อาจารย์ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 3) ความคิดเห็นจากผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา และเจ้าหน้าที่ต่อนักศึกษาจากประเทศกัมพูชา ที่ศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 4) ความคิดเห็นจากสถานประกอบการ ต่อนักศึกษาจากประเทศกัมพูชาที่ศึกษา ในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก 5) ความคิดเห็นจากเพื่อนนักศึกษาไทยต่อนักศึกษาประเทศกัมพูชาที่ศึกษาในอาชีวศึกษาศรีสะเกษ โดยรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก โดยสรุป นักศึกษาจากประเทศกัมพูชา มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา และเห็นว่าสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเอาใจใส่ของครู- อาจารย์อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ควรจัดระบบในการเรียนการสอนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเนื้อหาของรายวิชาการเรียนการสอนโดยการเพิ่มเนื้อหาสาระ จำนวนเวลาเรียน
2. ควรมีการจัดแสดงดนตรีในรูปแบบที่หลากหลายนอกเหนือจากในชั้นเรียน
3. ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการหรือมีวิทยากรตรงตามเครื่องมือเอก เพื่อประโยชน์แก่ตัวนิสิตในการพัฒนาทักษะดนตรีของนิสิตที่ตรงตามเครื่องมือเอกเฉพาะทาง
4. ควรอำนวยความสะดวกในการใช้ห้องซ้อมทักษะทั้งในเวลาและนอกเวลาเรียนเพื่อให้นิสิตเกิดการพัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง
5. อาจารย์สอนดนตรีควรพัฒนาและฝึกฝนตัวเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประสิทธิภาพในการสอนและการถ่ายทอดแก่นิสิต
6. ควรจัดสรรงบประมาณ หรือทุนสนับสนุน เพื่อสรรหาสื่อการเรียนการสอน หรืออุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนเครื่องดนตรีต่าง ๆ ตามเครื่องมือเอก

7. ผู้บริหารควรสนใจวิชาการทางดนตรี เพื่อกำหนดนโยบาย หรือแนวทาง และเล็งเห็นความสำคัญของวิชาดนตรีต่อการพัฒนาคน

การจัดระบบการเรียนการสอนในรายวิชาทักษะดนตรี เป็นกระบวนการที่สำคัญต่อการปฏิบัติแก่นิสิตที่คำนึงถึงสมรรถนะสำคัญ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับพัฒนานิสิต ซึ่งผู้สอนพยายามคัดสรรกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานิสิตให้มีคุณธรรมตามมาตรฐานการเรียนรู้ รวมทั้งปลูกฝังเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พัฒนาทักษะต่าง ๆ อันเป็นสมรรถนะสำคัญที่ต้องการให้เกิดแก่นิสิตที่พึงมี

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์(สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ที่เจาะจงเป็นรายเฉพาะกลุ่มเครื่องมือเอก เพื่อให้ได้รายละเอียดที่ชัดเจนซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยถูกต้อง และตรงกับความต้องการของนิสิตในแต่ละกลุ่มเครื่องมือเอกมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2527). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- กรรชกร ชวติ. (2544). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล. วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2521). คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร : ยูไนเต็ดโปรดักชั่น.
- กรรณิการ์ จันทร์แก้ว. (2538). ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบและกระบวนการให้บริการของกรุงเทพมหานคร : ศึกษากรณีสำนักงานเขตประเวศ. วิทยานิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม), สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). จอมปราชญ์นักการศึกษา: สังเคราะห์ วิเคราะห์และประยุกต์แนวพระราชดำริด้านการศึกษาและพัฒนาคน กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธาการพิมพ์
- กาญจนา เกียรติประวัตติ. (2534). วิธีสอนทั่วไปและทักษะการสอน. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2550). รายงานประจำปี 2550. พิษณุโลก: โรงพิมพ์ดวงดีการพิมพ์ จังหวัดพิจิตร.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). การวิเคราะห์ข้อมูลหลายตัวแปร. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสาร.
- ไกรษร แก้วกล้า. (2540). ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการต่อการบริการไปรษณีย์ ศึกษาเฉพาะกรณีที่ทำกรไปรษณีย์อำเภอเจริญ. กรุงเทพมหานคร :ภาคินพนธ์ปริญญาพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม), สถาบันจิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แจ่มจันทร์ ณ กาฬสินธุ์. (2542). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อการบริการของบริษัทไทยประกันชีวิต สาขามหาสารคาม. รายงานค้นคว้าอิสระปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสารคาม.
- จิระ หงส์दारมภ์ พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา. (2545). ทรัพยากรมนุษย์พันธุ์แท้. กรุงเทพมหานคร : ผู้ศตวรรษใหม่.
- ชรีณี เดชจินดา. (2530). ความพึงพอใจของผู้ประกอบการต่อศูนย์บริการกำจัดกากอุตสาหกรรม แขวงแสมดำ เขตบางขุนเทียน. วิทยานิพนธ์ ปริญญาามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). พฤติกรรมการสอนดนตรี. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทัศนีย์ สุขเมธี. (2533). พฤติกรรมการสอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพมหานคร :
วิทยาลัยครูธนบุรี สหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์.
- ธีระศักดิ์ อัครบวร. (2545). ความเป็นครูไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ก.พลพิมพ์.
- นฤมาน นายะสุนทรกุล. (2545). ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนสาขาเลขานุการของ
นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเทคนิคราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม.,
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บัญชา แสงทวี. (2542). การวัดและประเมินผลระดับชั้นเรียน. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- บุญพิศ นัยน์พานิช. (2543). ความพึงพอใจในการบริการของผู้ใช้บริการ กรณีศึกษา : โครงการ
ศึกษาดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป วิทยาลัยภูมิพลสังคีต มหาวิทยาลัยมหิดล. ปรินญา
มหาบัณฑิต, คณะบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร.
- ปนัดดา พ่วงพี. (2543). ทักษะต่อการเรียนด้านนาฏศิลป์ ดนตรีของนักเรียน นักศึกษาระดับ
นาฏศิลป์ชั้นกลาง และชั้นสูง วิทยาลัยนาฏศิลป์กรุงเทพมหานคร. ปรินญา นิพนธ์การศึกษา
มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2524. หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- พันธ์ดี ทับทิมและคณะ. (2549). การประเมินความพึงพอใจการบริการและความต้องการทรัพยากร
สารสนเทศห้องปฏิบัติการเรียนรู้ด้วยตนเอง คณะศึกษาศาสตร์ ของนิสิตมหาวิทยาลัย
นเรศวร. พิษณุโลก : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มณี โพธิเสน. (2543). ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนต่อการจัด
การศึกษาของโรงเรียนโพธิเสนวิทยา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย. การศึกษาค้นคว้า
อิสระการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2531). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:
อักษรเจริญทัศน์.
- รัตนา พรหมภพ.(2550). ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของ
ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. ภาควิชาการศึกษา คณะ
ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- วไลพร คุโณทัย. (2530). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : กองส่งเสริมวิทยฐานะครู
กรมการฝึกหัดครู.

- วันทนา มาเตียง. (2549). การประเมินการเรียนการสอนหลักสูตรการศึกษาบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอนของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2548. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วารี ธีระจิตร. (2530). การพัฒนาการสอนสังคมศึกษาระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัตน์ เศรษฐสุสภาพร. (2549). ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี ตามความคิดเห็นของนักเรียน นักศึกษา วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี ปีการศึกษา 2549. จันทบุรี: งานวิจัยพัฒนาและมาตรฐานการศึกษา วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี.
- ส.วาสนา ประवालพุกษ์. (2544). หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
สาขาวิชาครุศึกษาศาสตร์(สากล). มหาวิทยาลัยทักษิณ. <http://art.tsu.ac.th>. 2555,ออนไลน์.
- สุกรี เจริญสุข.(2529.) ศิลปะการเป่าแซกโซโฟน. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สุธรรม อารีกุล. (2543). รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (2513). คู่มือนิเทศการศึกษาวิชาสังคมศึกษา.กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา.
- อรุณี อ่อนสวัสดิ์ และบุหงา วชิระศักดิ์มงคล. (2548). การตั้งเครื่องกระบวนการผลิตและพัฒนาคู. พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- อัญชลี ปริ้มพรายและคณะ. (2548). ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อคุณภาพการสอนและปัจจัยสนับสนุนการเรียนรู้ของคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช : คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: โอ.เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- อำนาจ จันทร์แป้น. (2540). ระบบหลักสูตรและการสอน. ใน เอกสารการสอนวิชาหลักสูตรและการสอนสำหรับหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตทางการสอน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- อำรุง จันทวานิช. (2541 – 2542). ลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพการศึกษา: แนวทางสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพมหานคร : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรรุ่นที่ 41 ประจำปี การศึกษา พุทธศักราช 2541 – 2542.

- A. H. Maslow.(1943). “**A Theory of Human Motivation**”. **Psychological Review**. Originally Published,.
- Frances H. Rauscher, & Gordon L. Shaw. (1997). “Music Training Causes Long-Term Enhancement of Preschool Children’s Spatial-Temporal Reasoning”. **Neurological Research**, 1997,Volume 19, February. pp. 1 – 8.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education**. (3rd ed). New York: McGraw - Hill book Co.
- John W. Best. (1970). **Research in Education**. 3 rd. th. New Jersey : Prentice – Hall Inc.
- McCormick, E. J. & Daniel, I. R. (1980). **Industrial psychology**. Englewood Cliffs, NJ: Prentice - Hall.
- Shelly, M. W. (1975). **Social change**. Pennsylvania: Dowd, Hutchianon.
- Vroom, H. Victor. (1970). **Management and Motivation**. Harmonworht: Penguin Book LTD.
- Wolman, Thomas E. (1991) **Education and Organizational Leadership in Elementary**.Schoois Englewood. Cliff New : Prentice – Hall.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.ปาหนัน คำฝอย อาจารย์สังกัดสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ จ.สงขลา
2. ดร.จุฑาศิริ ยอดวิเศษ อาจารย์สังกัดคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3. ผศ. ประภาส ขวัญประดับ อาจารย์สังกัดโปรแกรมวิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ประจำปี 2554 ครั้งที่ 21 “วิถีคน วิถีชุมชน วิถีแก้ปัญหา”
: มหาวิทยาลัยทักษิณ. หน้า 267. (2554)

ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการบริการคนตรีในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในอำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา. การประชุมวิชาการระดับชาติเครือข่ายวิจัยสถาบันอุดมศึกษาทั่วประเทศ ประจำปี 2555 ครั้งที่ 22 : มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2555)

ประวัติ

ดร.จุฑาทิри ยอดพิเศษ อาจารย์สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2546 การศึกษาระดับบัณฑิต วิชาเอก ดุริยางคศาสตร์ไทย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ.2550 ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต วิชาเอกมานุษยดุริยางควิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2553 ปริญญาปรัชญาคุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2546 – พ.ศ. 2548	- บรรจุเป็นครู โรงเรียนเอกชนฝ่ายวัดผล ช่วงชั้นที่ 2
พ.ศ.2548 – พ.ศ.2552	- รับราชการครู โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- กรรมการวิชาการ
- กรรมการฝ่ายวัดผลการศึกษา
- ฝ่ายทะเบียนและวัดผล จัดทำเอกสารวิชาการ
- หัวหน้าสายชั้นพิเศษ
- กรรมการ จัดทำหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- อนุกรรมการและเลานุกรการกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ
- อนุกรรมการและเลานุกรการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา
พ.ศ. 2552 – พ.ศ.2553	- อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ และ
เจ้าหน้าที่งานรับนักศึกษาและสื่อสารองค์กรมหาวิทยาลัย
โยนก จังหวัดลำปาง
พ.ศ.2554 – ปัจจุบัน	- อาจารย์ประจำสังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
กรุงเทพธนบุรี

ผลงานวิจัย

- การศึกษากิจกรรมดนตรีไทย โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
- ดนตรีในวัฒนธรรมอิสลาม: กรณีศึกษาชุมชนบ้านครัว
- ผู้ช่วยนักวิจัยเรื่องความต้องการการพัฒนาวิชาชีพครูดนตรี
สังกัดกรุงเทพมหานคร
- โครงการจัดทำและกำหนดเขตพัฒนาการท่องเที่ยวภาคใต้
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวง
การท่องเที่ยว : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2553)

ประวัติ

ผศ. ประภาส ขวัญประดับ อาจารย์สังกัดโปรแกรมวิชาดนตรี คณะศิลปกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2526 ปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ.2540 ปริญญาโท ศศ.ม. สาขาวัฒนธรรมดนตรี มหาวิทยาลัยมหิดล

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2528 - พ.ศ.2532 ดำรงตำแหน่ง รองหัวหน้าภาค ภาคดนตรี วิทยาลัยครูยะลา

พ.ศ.2536 - พ.ศ.2539 ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ภาคดนตรี โปรแกรมวิชาดนตรี สถาบันราชภัฏ
สงขลา

พ.ศ.2540 - พ.ศ.2544 ดำรงตำแหน่ง ประธานโปรแกรม โปรแกรมวิชาดนตรี สถาบันราชภัฏ
สงขลา

พ.ศ.2545 - พ.ศ.2547 ดำรงตำแหน่ง ประธานโปรแกรม โปรแกรมวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราช-
ภัฏสงขลา

พ.ศ.2549 ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ โปรแกรมวิชาดนตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ.2552 - พ.ศ.2555 ดำรงตำแหน่ง ประธานหลักสูตรโปรแกรมวิชาดนตรี มหาวิทยาลัยราช-
ภัฏสงขลา

พ.ศ.2555 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม

ปัจจุบัน	ดำรงตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายวิชาการและงานวิจัย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
งานวิจัย	ดนตรีรื่องเงิ่ง : ดนตรีพื้นบ้านภาคใต้ ดนตรีรื่องเงิ่ง : กรณีศึกษาคณะชาเคย์ แวเต็ง รื่องเงิ่ง : วัฒนธนนมดนตรี จังหวัดสตูล
บทความวิจัย	ดนตรีแชมเบอร์มิวสิก ดนตรีรื่องเงิ่ง

ภาคผนวก ข หนังสือราชการ

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/ ๗๐๙

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงทวีบุรี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

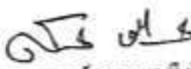
เนื่องด้วย นายไกรสิทธิ์ โสภณิน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา สาขา
คณตรี(คณตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาความพึงพอใจ
ของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะคณตรีในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล)
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยศ ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ กรรมการ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาที่ทำกรวิจัยจำเป็นต้องใช้เครื่องมือในหน่วยงานของท่าน
ดังนั้นจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปประกอบการวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัส เวณี เรืองไชยศรี
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๕๔๗๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ที่ศร.64.15/

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ตำบลเขารูปช้าง อำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา 9000

17 เมษายน 2556

เรื่อง ขอรับรองการจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

ตามที่นายไกรศิลป์ โสคานิล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาดนตรี (ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา ”

ในการนี้ สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ขอรับรองว่า วิทยานิพนธ์ดังกล่าว มีประโยชน์ต่อสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์เป็นอย่างยิ่งและไม่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีและตำแหน่งหน้าที่การงานทางราชการของคณาจารย์แต่ประการใด

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ระวีวัฒน์ ไทยเจริญ)

ประธานสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์

คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

โทร/โทรสาร 074-443959

ที่ ศธ ๐๕๖๔.๑๔/ น.๓๕๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.ปัทนันท์ คำฝอย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายไกรสิทธิ์ โสคนิล นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ดนตรี(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาความพึงพอใจ
ของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล)
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยศรี ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัส เวียงไชยศรี
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๐, ๑๔๑๓

ที่ ศร ๐๔๖๔.๑๔/ค.๒๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.จุฑาทิวิ โชควิเศษ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายไกรสิทธิ์ โสคามิต นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาระดับปริญญาโท สาขา
ดนตรี(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาความพึงพอใจ
ของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล)
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยพร ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง หลวิโรจน์ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาคือจะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยพร)
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๗๓-๗๐๐๐ ค.ศ. ๑๔๑๐, ๑๔๑๓

ที่ ศร ๐๕๖๔.๑๔/๖๒๖

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
๑๐๖๑ ถนนอิสรภาพ แขวงหิรัญรูจี
เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

๕ เมษายน ๒๕๕๖

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประภาส ขวัญประดับ

ซึ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน ๑ ชุด

เนื่องด้วย นายไกรสิทธิ์ ใสदानิถ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศาสตรบัณฑิตศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
ดนตรี(ดนตรีศึกษา) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ศึกษาความพึงพอใจ
ของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี ในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล)
มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา" โดยมีคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดังนี้

๑. รองศาสตราจารย์ ดร.มนัส วัฒนไชยยศ ประธานกรรมการ
๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์บรรจง ชลวิโรจน์ กรรมการ

ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
ของเครื่องมือ เพื่อให้ได้เครื่องมือที่สมบูรณ์ที่สุด ทางบัณฑิตศึกษาได้พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
มีความรู้ความสามารถทางด้านการทำวิจัยเป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ
ความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าวเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธาวณี เรืองไชยศรี
รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย)

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๒๔๓๓-๗๐๐๐ ต่อ ๑๘๑๐, ๑๘๑๓

ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์เครื่องมือ

แบบประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรีสาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

คำชี้แจง

แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีมีความมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของนิสิต

เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญดังนี้

- +1 ใช่ คือ เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 0 ไม่แน่ใจ คือ เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์
- 1 ไม่ใช่ คือ เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ตอนที่ 1 ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ผลรวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1	ระดับชั้นปีที่	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2	เครื่องมือเอก	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ด้าน ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี

ด้าน	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ผลรวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
1.	ด้านนิสิต						
	1.1 ผลการเรียนรู้ของนิสิต	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	1.2 ความประพฤตินของนิสิต	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	1.3 นิสิตทราบและเข้าใจประมวลรายวิชา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ด้าน ความพึงพอใจของนิสิตที่มี
ต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี (ต่อ)

ด้าน	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ผล รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
	1.4 นิสิตเข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ	+1	1	1	3	1.00	สอดคล้อง
	1.5 นิสิตทบทวนบทเรียนก่อนเข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	1.6 นิสิตศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากที่อาจารย์สอน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	1.7 นิสิตได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชานี้	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
2.	ด้านการจัดการเรียนการสอน						
	2.1 ผู้สอนดูแลเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิต	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.2 ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.3 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์และเนื้อหา รายวิชาตามประมวลรายวิชาชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.4 ผู้สอนแจ้งเกณฑ์และวิธีการประเมินผลล่วงหน้าและชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.5 ผู้สอนเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.6 ผู้สอนสอนเนื้อหาครบถ้วนตามประมวลรายวิชา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.7 ผู้สอนสอนเนื้อหาทันสมัยหรือใช้ผลงานวิจัยประกอบการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ด้าน ความพึงพอใจของนิสิตที่มี
ต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี (ต่อ)

ด้าน	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ผล รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
	2.8 ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตคิดวิเคราะห์ และทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.9 ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.10 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.11 ผู้สอนประเมินผลการเรียนอย่าง เป็นระบบและเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.12 จากลักษณะการสอน ผู้สอน เตรียมการสอนเป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	2.8 ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตคิดวิเคราะห์ และทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
3.	ด้านทักษะดนตรี						
	3.1 นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของ ตัวโน้ตได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	3.2 นิสิตสามารถฝึกปฏิบัติตามบทฝึกได้ อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	3.3 นิสิตเข้าใจถึงหลักปฏิบัติเครื่อง ดนตรีตามเครื่องหมายต่างๆของโน้ต ได้ อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	3.4 นิสิตสามารถบรรเลงบทเพลงตามที่ กำหนดได้อย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตอนที่ 2 ผลการประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ด้าน ความพึงพอใจของนิสิตที่มี
ต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี (ต่อ)

ด้าน	รายการ	ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ผล รวม	IOC	แปลผล
		1	2	3			
4.	ความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์ การเรียนการสอน						
	4.1 เครื่องดนตรีมีความพร้อมด้าน คุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	4.2 เครื่องดนตรีมีจำนวนที่เพียงพอ สำหรับการฝึกซ้อมนิสิต	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	4.3 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมี ความเหมาะสม ทันสมัย พร้อมใช้งาน	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง
	4.4 อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนมี ความเหมาะสมกับ เนื้อหา	+1	+1	+1	3	1.00	สอดคล้อง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง แบบสอบถาม

แบบประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีในระดับปริญญาตรี สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีมีความมุ่งหมายเพื่อรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจของนิสิตทุกท่านจึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบตามความเป็นจริงเพราะข้อมูลของท่านมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเป็นอย่างยิ่ง และคำตอบไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อนิสิต

2. แบบสำรวจมีทั้งหมด 3 ตอน

3. โปรดกรอกข้อความลงในช่องว่างให้ครบทุกช่อง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ระดับชั้นปีที่.....

เครื่องมือเอก.....

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรี

ท่านมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาทักษะดนตรีอย่างไร

5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด

โปรดทำเครื่องหมายในช่องว่างที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุด

ด้าน	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านนิสิต					
	1.1 ผลการเรียนรู้ของนิสิต					
	1.2 ความประพฤติของนิสิต					
	1.3 นิสิตทราบและเข้าใจประมวลรายวิชา					
	1.4 นิสิตเข้าเรียนตรงเวลาและสม่ำเสมอ					
	1.5 นิสิตทบทวนบทเรียนก่อนเข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ					
	1.6 นิสิตศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเพิ่มเติมจากที่อาจารย์สอน					
	1.7 นิสิตได้รับประโยชน์จากการเรียนวิชานี้					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ด้าน	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
2.	ด้านการจัดการเรียนการสอน					
	2.1 ผู้สอนดูแลเอาใจใส่ต่อการเรียนของนิสิต					
	2.2 ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี					
	2.3 ผู้สอนแจ้งวัตถุประสงค์และเนื้อหารายวิชาตามประมวลรายวิชาชัดเจน					
	2.4 ผู้สอนแจ้งเกณฑ์และวิธีการประเมินผลล่วงหน้าและ ชัดเจน					
	2.5 ผู้สอนเข้าสอนและเลิกสอนตรงเวลา					
	2.6 ผู้สอนสอนเนื้อหาครบถ้วนตามประมวลรายวิชา					
	2.7 ผู้สอนสอนเนื้อหาทันสมัยหรือใช้ผลงานวิจัยประกอบการสอน					
	2.8 ผู้สอนส่งเสริมให้นิสิตคิดวิเคราะห์และทำงานร่วมกัน					
	2.9 ผู้สอนใช้สื่อการสอนอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาวิชา					
	2.10 ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามและแสดงความคิดเห็น					
	2.11 ผู้สอนประเมินผลการเรียนอย่างเป็นระบบและเหมาะสม					
	2.12 จากลักษณะการสอน ผู้สอนเตรียมการสอนเป็นอย่างดี					

ตอนที่ 2 (ต่อ)

ด้าน	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
3.	ด้านทักษะดนตรี					
	3.1 นิสิตมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของตัวโน้ตได้อย่างถูกต้อง					
	3.2 นิสิตสามารถฝึกปฏิบัติตามบทฝึกได้อย่างถูกต้อง					
	3.3 นิสิตเข้าใจถึงหลักปฏิบัติเครื่องดนตรีตามเครื่องหมายต่างๆของโน้ต ได้อย่างถูกต้อง					
	3.4 นิสิตสามารถบรรเลงบทเพลงตามที่กำหนดได้อย่างถูกต้อง					
4.	ความพร้อมของเครื่องมือ สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน					
	4.1 เครื่องดนตรีมีความพร้อมด้านคุณภาพ					
	4.2 เครื่องดนตรีมีจำนวนที่เพียงพอสำหรับการฝึกซ้อมนิสิต					
	4.3 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีความเหมาะสม ทันสมัย พร้อมใช้งาน					
	4.4 อาจารย์ใช้สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับ เนื้อหา					
รวม						

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ สำเนาประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ

UNIVERSITI
M A L A Y A
KUALA LUMPUR

FACULTY OF BUSINESS & ACCOUNTANCY

Certificate of Attendance

This is to certify that

MR. KRAISIL SODANIL

Postgraduate student of BSRU

Has visited the Faculty of Business and Accountancy

**FOR THE PURPOSE OF ENGLISH TRAINING
COURSE**

on

20th January 2010

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Fazilah'.

**ASSOC. PROF. DR. M. FAZILAH ABDUL SAMAD
DEAN**

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล : นายไกรศิลป์ โสदानิล
เกิดเมื่อ : 13 สิงหาคม 2524
สถานที่เกิด : โรงพยาบาลราชบุรี จังหวัดราชบุรี
ประวัติการศึกษา : พ.ศ. 2547 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ดุริยางคศาสตร์สากล) มหาวิทยาลัย
ทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
สถานที่ทำงาน : สาขาวิชาดุริยางคศาสตร์ (สากล) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ทักษิณ วิทยาเขตสงขลา
ตำแหน่งงานปัจจุบัน : อาจารย์